

ଶ୍ରୀ କମଳାଦୂତ

ଅଜବ ପରମା

ସଂକୁତିର ଦେଶ ଭାରତରେ
ଏମିତି ବି କିଛି ପ୍ଲାନ ଅଛି, ଯେଉଁଠି ଧର୍ମ ଓ
ରାଜନୀତି ମାର୍ଗେ ଏଭଳି ପରମା ପାଳନ
କରାହୁଏ, ଯାହା ଲାଗେ ଖୁବ୍ ଅଜବା
ଅଜବ ହେଲେ ବି ଏଥୁରେ ଭରି ରହିଥାଏ
ଲୋକମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଧାର୍ମିକ ଭାବନା,
ଯାହାକୁ ଭାଣିବା ସହଜ ନୁହେଁ.....

୪

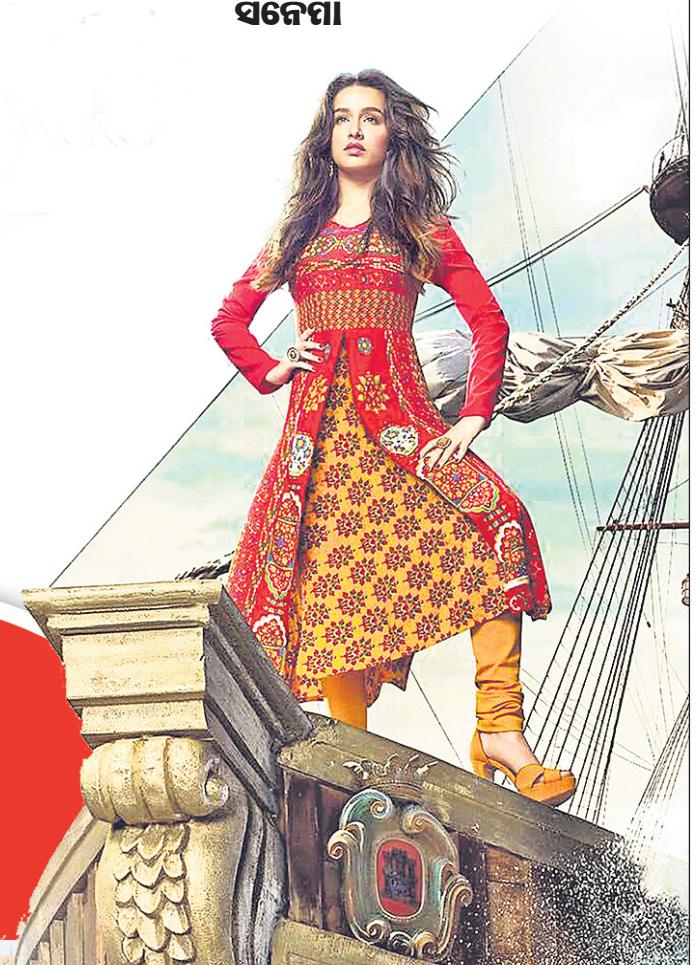
ପ୍ରଜ୍ଞଦ ପ୍ରସଙ୍ଗ

୧୩
ସହରତୁ ଦୂର

୮/୯

ସିନେମା

ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କ ପ୍ରିୟ...

ପ୍ରିୟ ଖାଦ୍ୟ: ଜାତିର ପିତା ମହାମ୍ବା ଗାନ୍ଧୀ ‘ସାହିକ ଭୋଜନ’କୁ ପସନ୍ଦ କରୁଥିଲେ । ଯେଉଁ ଖାଦ୍ୟ ଖାଇଲେ ତାଙ୍କୁ ଆମ୍ବହିତ୍ତି ମିଳୁଥିଲା ତାହା ହେଉଛି- ‘ବାଲ ଚାନ୍ଦି’ ବା ‘ଭାତତଳି’ । ଖାସକରି ପଞ୍ଚରତ୍ନ ତାଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଥିଲା । ଏହାଛଡ଼ା ବାଜଗଣୀ, ମୂଳ, ବିଟ, କଖାରୁ ଆଦିକୁ ସିଂହାଳ ଖାଇବାକୁ ସେ ବେଶି ପସନ୍ଦ କରୁଥିଲେ । ଏମତିକି ଲୁଣ, ତେଲ ବିନା ସେ ଏସବୁକୁ ଖାଇଥିଲେ । ଫଳରସ, ପେଡ଼ା ବି ତାଙ୍କର ବେଶ ପସନ୍ଦ ଥିଲା । ଛେଳ କ୍ଷୀର(ଯଦିଓ ପ୍ରଥମେ ଏହାକୁ ପିଇ ନ ଥିଲେ) ପିଇବା ସହ ଫଳମୂଳ ବି ଖାଇଥିଲେ । ମିଠା ହିସାବରେ ଚିନି ବ୍ୟବହାର ନ କରି ଗୁଡ଼ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ ।

ପ୍ରିୟ ଜିନିଷ: ବାପୁଜୀଙ୍କ ସହ ଖଦି ଓ ଚରଣ ଯେମିତି ଓଡ଼ିପ୍ରୋତ୍ତବ୍ରାବେ ଜଡ଼ିତ । ତେଣୁ ଉନବିଂଶ ଶତାବ୍ଦୀରେ ଭାବନ ହୋଇଥିବା ଚରଣ ହେଉଛି ତାଙ୍କର ବହୁତ ପ୍ରିୟ ଜିନିଷ । ଅବସର ସମୟରେ ତାଙ୍କୁ ଚରଣରେ ସୃତ କାତିବାକୁ ବହୁତ ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା । ତ’ଛଡ଼ା ତାଙ୍କ ଗୋଲାକାର ଚପମା ଓ ନକଳି ଦାନ(ଯାହାକୁ କେବଳ ଖାଇବା ସମୟରେ ବ୍ୟବହାର କରୁଥିଲେ)କୁ ସେ ବହୁତ ଭଲ ପାଉଥିଲେ । ଆଉ ସେଥାରୁ ତାଙ୍କ ପାଖରେ ସବୁବେଳେ ରହୁଥିଲା ।

ପ୍ରିୟ ଭଜନ: ‘ବୈଷ୍ଣବ ଜନ ତୋ’ ହେଉଛି ବାପୁଜୀଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଭଜନ । ଏହାର ଗାୟନବେଳେ ତାଙ୍କ ଆମ୍ବା ଓ ମଟ୍ଟିଷକ୍ତ ଶାନ୍ତି ମିଳୁଥିଲା । ଏହି ଭଜନର ଲେଖକ ଥିଲେ ନରସିଂ ମେହତା ଓ ଏହାକୁ ସେ ଗୁଜରାଟି ଭାଷାରେ ଲେଖିଥିଲେ । ଉକ୍ତ ଭଜନ ବ୍ୟବତ ତାଙ୍କୁ ‘ରମ୍ପଟି ରାଯବ ରାଜା ରାମ’ ଭଜନ ଶୁଣିବାକୁ ବି ଭଲ ଲାଗୁଥିଲା ।

ପ୍ରିୟ ସ୍ଥାନ: କୁହାୟାଏ ସାବରମଣୀ ଆଶ୍ରମ ତାଙ୍କର ସବୁତୁ ପ୍ରିୟ ସ୍ଥାନ । ସାବରମଣୀ ନଦୀ କୁଳରେ ଥିବା ଏହି ଆଶ୍ରମ ‘ଗାନ୍ଧି ଆଶ୍ରମ’ ବା ‘ହରିଜନ ଆଶ୍ରମ’ ନାମରେ ବି ପରିଚିତ । ଏହା ଥିଲା ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କର ମୁଖ୍ୟ ସ୍ଥାନ, ଯେଉଁଠାରୁ ସେ ଦାଣିଯାତ୍ରା ଓ ଅନ୍ୟ ଆୟୋଜନ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ।

ପ୍ରିୟ ରାଜନେତା: ମହାମ୍ବା ଗାନ୍ଧିଙ୍କର ରାଜନେତିକ ଗୁରୁ ଥିଲେ ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଗୋଖଲେ । ସେ ଥିଲେ ଜଣେ ସଂଗ୍ରାମୀ, ସେ କି ଦ୍ରିଷ୍ଟିଶି ଶାସକଙ୍କ ବିରୋଧରେ ରାଜନେତିକ ଯୁଦ୍ଧ ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ । ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଅନୁରୋଧକ୍ରମେ ହଁ ଗାନ୍ଧିଜୀ ଭାରତକୁ ଫେରି ରାଜନେତିରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।

ଆଉ ସେ ଗାନ୍ଧିଙ୍କୁ ଦେଶର ଅବସ୍ଥା ଭଲଭାବେ ବୁଝିଥିଲେ ।

ପ୍ରିୟ ଭାଷା: ଗାନ୍ଧିଜୀଙ୍କର ପ୍ରିୟ ଭାଷା ଥିଲା ତାଙ୍କର ମାତୃଭାଷା ଗୁଜରାଟି । ସେ ନିଜର ଆମ୍ବଜାବନୀକୁ ବି ଗୁଜରାଟି ଭାଷାରେ ଲେଖିଥିଲେ । ତେବେ ତାଙ୍କ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ସହାୟକ ଶ୍ରୀ ମହାବେବ ଦେଶାର ତାଙ୍କ ଜାଗାରେ ଅନୁବାଦ କରିଥିଲେ ।

ସିଲେଇ ପସନ୍ଦ ଥିଲା: ଗାନ୍ଧିଜୀ ନିଜର ଚିରା ପୋଷାକକୁ ନିଜେ ସିଲେଇ କରିବାକୁ ପସନ୍ଦ କରୁଥିଲେ । ଆଉ ସେ ଭଲରେ ସପା ହେଇଥିବା ପୋଷାକ ପିଣ୍ଡବାକୁ ଭଲ ପାଉଥିଲେ ।

ଗୋପାଳକୃଷ୍ଣ ଗୋଖଲେ

ଜାତିର ପିତା ମହାମ୍ବା ଗାନ୍ଧିଙ୍କ
ପାଇଁ ଦେଶର ସମସ୍ତଙ୍କ
ସ୍ଵଦୟରେ ରହିଛି ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ସ୍ଥାନା
ସେ ହେଉଛନ୍ତି ସମସ୍ତଙ୍କର
ଅତି ପ୍ରିୟର ବାପୁଜୀଙ୍କ ତେବେ
ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ରିୟ ବାପୁଜୀଙ୍କର
କ’ଣ ସବୁ ଥିଲା ଅତି ପ୍ରିୟ
ଜାଣକୁ ନିମ୍ନରୁ...

ଆଜିର ପରମରା

ସଂସ୍କୃତିର ଦେଶ ଭାରତରେ ଏମିତି ବି କିଛି ସ୍ଥାନ ଅଛି, ଯେଉଁଠି ଧର୍ମ ଓ ରାତିନୀତି ନାଁରେ ଏଭଳି ପରମରା ପାଳନ କରାହୁସା, ଯାହା ଲାଗେ ଖୁବ୍ ଅଜବା ଅଜବ ହେଲେ ବି ଏଥରେ ଭରି ରହିଥାଏ ଲୋକମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ଓ ଧାର୍ମିକ ଭାବନା, ଯାହାକୁ ଭାଜିବା ସହଜ ନୁହେଁ....

ଭାରତ ଏମିତି ଏକ ଦେଶ, ଯେଉଁଠି ଅଧିକାଶ ଲୋକ ବିଶ୍ୱାସ ଓ ପରମରାର ସୁତାରେ ବନ୍ଦୀ।

ଆଉ ଏହି ବିଶ୍ୱାସ ପାଇଁ ସେମାନେ ଏଭଳି କିଛି ଅଜବ ପ୍ରଥା ଓ ପରମରା ପାଳନ

କରିଥାନ୍ତି, ଯାହା କରିଥାଏ ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଆଣ୍ଟର୍ପ୍ଲେସ୍ ଆଣ୍ଟର୍ପ୍ଲେସ୍। କେଉଁଠି ପରମରା ନାଁରେ କଙ୍କଡ଼ାବିହା ସହ ଖେଳ ହୁଏ ତ ଆଉ କେଉଁଠି ସୌଭାଗ୍ୟ ଆଶାରେ ଲୋକେ ଗୋବର ଘସି ଫୋପଡ଼ା ଫୋପଡ଼ି ହୋଇଥାନ୍ତି। ଏପରିକି ବର୍ଷାହେବା ଆଶାରେ କେହି କେହି ପାଣି ଭିତରେ ବୁଝି ରହିବାକୁ ତଥା ବେଙ୍ଗ ବାହାଘାର କରିବାକୁ ମଧ୍ୟ ପଛାନ୍ତି ନାହିଁ। ତେଣୁ ଲୋକମାନଙ୍କର ଧାର୍ମିକ ଭାବଧାରା ଓ ବିଶ୍ୱାସକୁ ଆଧାରକରି ପାଇଲି ହେଉଥିବା ସେମିତି କେତୋଟି ଅଜବ ପରମରାକୁ ନେଇ ଏଥରର ଏହି ଉପର୍ଯ୍ୟାନା...

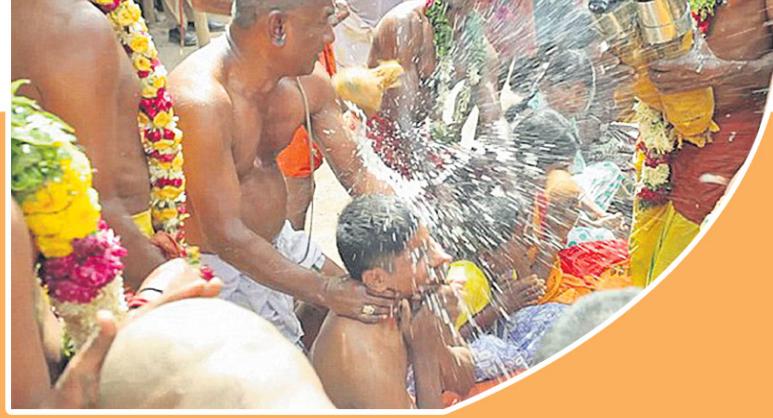
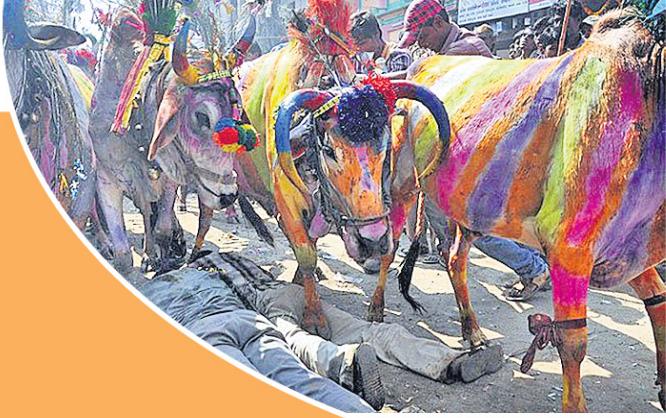
ଏଠାରେ କଙ୍କଡ଼ାବିହା ସହ ହୁଏ ଖେଳ

କଙ୍କଡ଼ାବିହାଟି ଦେଖୁଣେ ଉତ୍ସରେ ଅନେକେ ବୌଢ଼ି ପଳାଇବା ସ୍ଥାଭାବିକ। କିନ୍ତୁ ଆମ ଦେଶରେ ଏମିତି ବି ଏକ ସ୍ଥାନ ଅଛି, ଯେଉଁଠି ଲୋକେ ଏମାନଙ୍କ ସହ ଖେଳିବାକୁ ଭଲ ପାଆନ୍ତି। ଏମାନେ ନା କେବଳ କଙ୍କଡ଼ାବିହାକୁ ହାତରେ ଧରନ୍ତି, ମୁଣ୍ଡ, ଗାଲ, ବେଳ ଏପରିକି କେହି କେହି ପାଣି ଭିତରେ ବୁଝି ଏହି ପାନଙ୍କୁ ପୂରାଇ ଦିଅନ୍ତି। ସେହିପରି କେତେବେଳ ମାତାପିତା ନିଜର କୋମଳମତି ପିଲାମାନଙ୍କ ଦେହରେ ବି କଙ୍କଡ଼ାବିହାକୁ ଚଲାଇବାରେ ଖସି ଅନୁଭବ କରିଥାନ୍ତି। ଏପରି କରିବାରେ କାହା ମୁହଁରେ ଭୟର ସାମାନ୍ୟ ଛାପ ମଧ୍ୟ ଦେଖୁବାକୁ ମିଳେନି, ବରଂ ସମସ୍ତେ ବେଶ ଆଗ୍ରହର ସହ ଏ ଖେଳ ଖେଳିଥାନ୍ତି। ଏକ ରିପୋର୍ଟ ଅନ୍ତର୍ଯ୍ୟାୟୀ, ଦେବୀ କୋଣାର୍କାଙ୍କ କୃପାରୁ ଏହି ଖେଳରେ ଆଜିଯାଏଁ କାହାକୁ କଙ୍କଡ଼ାବିହା ଦଂଶୀବାର ନଜିର ନାହିଁ। କୋଣାର୍କାଙ୍କ ସେମାନଙ୍କୁ ଏହି ବିଶାଳ ପ୍ରାଣୀଙ୍କ ଦଂଶନରୁ ରକ୍ଷା କରିଥାନ୍ତି। ଆଉ ଏହି ଆଶାର୍ବାଦ ହିଁ ସେମାନଙ୍କୁ ଅନ୍ୟ ବିପଦ ତଥା କଷ୍ଟରୁ ରକ୍ଷା କରିଥାଏ ବେଳି ପ୍ରାଣୀଯ ଲୋକଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି।

ଗୋବର ଘସିରେ ହୁଏ ଲଡ଼ଇ

ଆନ୍ତରିକ ଦେଶର କାଇରୁପ୍ଲାମା ନାମକ ଗାରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଗାର ଗୋବରରୁ ତିଆରି ଘସିରେ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ଖେଳ ହୋଇଥାଏ। ଶୁଣିବାକୁ ଅଜବ ଲାଗିଲେ ବି, ଏହା ଏଠାକାର ଏକ ନିଆରା ପରମରା ଭାବେ କାହିଁ କେଉଁ କାଳରୁ ପ୍ରତିକିତ ହୋଇଥାଏନ୍ତି। ପ୍ରାଣୀଯ ଲୋକଙ୍କ ମତରେ, ଏହି ପରମରାର ସମ୍ପର୍କ ଏକ କିମ୍ବଦନ୍ତ ସହ ରହିଛି। ଉଚ୍ଚ କିମ୍ବଦନ୍ତ ହେଉଛି, ଭଗବାନ ଶିବଙ୍କର ଏକ ପ୍ରତିରୂପ ବାରଭଦ୍ର ସ୍ଥାମାଙ୍କର ଦେବୀ ଭଦ୍ରକାଳୀଙ୍କ ସହ ବିବାହ ହେବାର ଥିଲା। କିନ୍ତୁ ଦେବୀ ଭଦ୍ରକାଳୀଙ୍କ ଚିତ୍ରାଳବା ପାଇଁ ହଠାତ୍ ପ୍ରଭୁ ବାରଭଦ୍ର ସ୍ଥାମା ବିବାହ ପାଇଁ ମନୀ କରିଦେଲେ; ଯଦ୍ବାରା ଦେବୀ ଭଦ୍ରକାଳୀଙ୍କ ସମେତ ସମସ୍ତ କନ୍ୟାପକ୍ଷ କ୍ରୋଧାନ୍ତି ହୋଇ ବରପକ୍ଷଙ୍କୁ ପାନେ ଦେବା ପାଇଁ ଚିତ୍ରାଳବା, ତାଙ୍କ ଉପରକୁ ଘସି ଫୋପାଇବାକୁ ଲାଗିଲେ।

ବରପକ୍ଷ ମଧ୍ୟ ଠିକ୍ ସେହି ଉପାୟରେ ପ୍ରତ୍ୟାକ୍ରମଣ କଲେ। ଶେଷରେ ଏହି ନିଆରା ଲଢ଼େଇର ଅନ୍ତ ଆପୋସ ବୁଝାମଣାରେ ପ୍ରଭୁ ବାରଭଦ୍ର ସ୍ଥାମୀ ଓ ଦେବୀ ଭଦ୍ରକାଳୀଙ୍କର ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନରେ ହୋଇଥିଲା। କ୍ରମେ କାଇରୁପ୍ଲାମା ଗାଁଲୋକେ ଉଚ୍ଚ ପ୍ରଥାକୁ ଆପଣେଇ ଏହାକୁ ପାଳନ କରିବାକୁ ଲାଗିଲେ। ପ୍ରତିବର୍ଷ ବିଷବ ଉତ୍ସବ ପରେ ଏହି ପ୍ରଥା ଏଠାରେ ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ। ଏବେଳି ନାହିଁ କିମ୍ବଦନ୍ତ ରହିଥାଏନ୍ତି। ଗୋଟେ ଗୋଷ୍ଠୀ ପ୍ରଭୁ ବାରଭଦ୍ର ସ୍ଥାମାଙ୍କର ଏବଂ ଆଉ ଗୋଟେ ଗୋଷ୍ଠୀ ଦେବୀ ଭଦ୍ରକାଳୀଙ୍କର। ଉତ୍ସବ ଗୋଷ୍ଠୀ ନିଜର ଦେବୀ ଓ ଦେବତାଙ୍କୁ ଧରି ଶେଳରେ ମାତ୍ରିଯାନ୍ତି। ଶେଳ ସମୟରେ ପ୍ରତ୍ୟେକ ବ୍ୟକ୍ତି ଗୋଟିଏ ହାତରେ ଘସି ଆଉ ଏକ ହାତରେ ନିଜକୁ ରକ୍ଷା କରିବା ପାଇଁ ଗାୟକୀ କିମ୍ବା କୋଣାର୍କ କିମ୍ବା ଧରିଥାଏନ୍ତି। ଘସିରୁଥିବା ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଗୁଣ ହୋଇଯିବା ପରେ ଶେଳ ବନ୍ଦ ହୋଇ ଦେବାଦେବତାଙ୍କର ବିବାହ ସମ୍ପନ୍ନ ହୋଇଥାଏ। ଉଚ୍ଚ ଶେଳରେ ଆନନ୍ଦ ଯେଉଁଠି ମିଳେ, ଅସାବଧାନତା ଯୋଗୁ କେହି କେହି

ଆଘାତପ୍ରାୟ ବି ହୋଇଥାନ୍ତି କୁହାଯାଏ, ଏହି
ଖେଳରେ ଯାହାକୁ ଆଘାତ ଲାଗେ, ସିଏ ଗାଁ
ମନ୍ଦିରରେ ସତନ୍ତ ଭାବେ ଥିବା ଘସିର ପାଞ୍ଚକୁ
ଲଗାଇ ନିଜର ତିକ୍ଷା କାରାଇଥାନ୍ତି । ତେବେ
ଏହି ଖେଳ ଖେଳିଲେ ଶରୀର ସୁନ୍ଧର
ରହିବା ସହ ଘର ଉନ୍ନତି ହୁଏ ଏବଂ
ଗାଁରେ ବର୍ଷା ହୋଇଥାଏ ବୋଲି
କୋଳନିଶ୍ଚାମ ରହିଛି ।

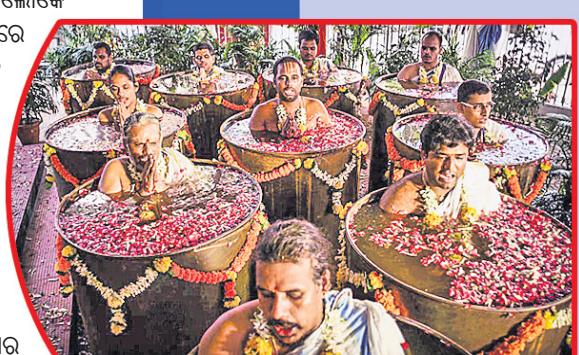
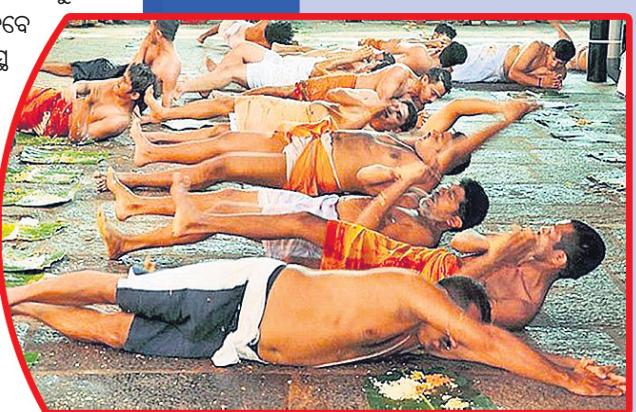
ଶୋଇଥୁବା ଲୋକଙ୍କ

ଉପରେ ଚଢ଼ିଆନ୍ତି ଗାଇ
ମଧ୍ୟପ୍ରଦେଶର ଉଜ୍ଜ୍ଵଳାପ୍ରିତ
କେତେକ ଗାଁର ଏହି ଅଜବ
ପରମ୍ପରାର ପାଳନ କାହିଁ କେଉଁ
କାଳରୁ ହୋଇଆସୁଥିଲା । ଏଥରେ
ମାନସିକଧାରୀ ଗାଁ ଦାଣରେ ମୁଣ୍ଡକୁ
ତଳକୁ କରି ଶୋଇଥାନ୍ତି, ଆଉ ସେମାନଙ୍କ
ଉପରେ ଗାଇମାନେ ଚଢ଼ିକି ଯିବାର ବିଧୁ
ରହିଛି । ପ୍ରତିବର୍ଷ ଦୀପାବଳି ସମୟରେ
ପଡ଼ୁଥିବା ଏକାଦଶୀ ତିଥରେ ଏହି
ବିଧୁ ପାଳିତ ହୋଇଥାଏ । ଏହିନି
ଗାଁଲୋକେ ଗାଇମାନଙ୍କୁ ପୂଜାକରି
ସେମାନଙ୍କୁ ରଙ୍ଗବେରଙ୍ଗର ଅବିର
ଓ ଫୁଲରେ ସଜେଇ ଦିଆନ୍ତି ।
ତା'ପରେ ଯେଉଁମାନଙ୍କର କିଛି
ମନସ୍ଥାମନା ଥାଏ, ସେମାନେ
ଗାଁ ଦାଣରେ ମୁଣ୍ଡକୁ ତଳକୁ କରି
ଲମ୍ବ ହୋଇ ଶୋଇଯାନ୍ତି । କିଛି
ସମୟ ପରେ ସୁବ୍ୱଜ୍ଞିତ ଗାଇମାନଙ୍କୁ
ମାହାରେ ମନ୍ଦହାର ନିଆମାୟେ ମଳିବା

ବାଜିମାନେ ଶୋଇଥିବା ଲୋକଙ୍କ ଉପରେ
ଚଢ଼ିଯାନ୍ତି । ଏପରି କରିବା ହାରା କୁଆଡ଼େ ମନସ୍ଥାମନା
ପୂରଣ ହୋଇଥାଏ ବୋଲି ଲୋକଦିଶ୍ୱାସ ରହିଛି ।
ବେଳେବେଳେ ଏହି ପରମରା ପାଳନ କଲାବେଳେ
ଗାନ୍ଧି ଖୁବା ମାଡ଼ରେ କିଛି ଲୋକଙ୍କ ଦେହରେ
ସାମାନ୍ୟ କ୍ଷତି ତିନ୍ମ ବି ହୋଇଯାଏ, ହେଲେ ଏହାକୁ
ବି ସେମାନେ ନିଜର ବୌଘାଗ୍ୟ ବୋଲି ମାନି
ନେଇଥାନ୍ତି । ଆଉ ପ୍ରତିବର୍ଷ ସହିନ୍ଦୁ ବେଶ ଉକ୍ତିଶାର
ସହ ଅପେକ୍ଷା କରି ରହିଥାନ୍ତି ।

ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ ଗଡ଼ିବାର ପରମ୍ପରା

କର୍ମଚକର ଦକ୍ଷିଣ କନ୍ତୁ ଜିଲ୍ଲା ଅଞ୍ଚଳର କୁଟେ
 ସୁତ୍ରମଣ୍ୟ ମଦିରରେ ଏତଳି ଏକ ଅଜବ ପରମାଣୁ
 ପାଳନ କରାଯାଉଥାଏ । ପ୍ରାୟ ୫୦୦ ବର୍ଷରୁ ଉର୍ଜ୍ଵ
 ପୁଣ୍ୟଶାଖା ଏହି ପରମାଣୁରେ ଉଚ୍ଚଗଣଶୀଳ ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ
 ଗଡ଼ିବାର ଦୃଶ୍ୟ ଦେଖୁବାକୁ ମିଳିଥାଏ । ସୁଚନାଯୋଗ୍ୟ,
 ପୂର୍ବେ ଏହି ପରମାଣୁ 'ମେଉ ସ୍ଵାନ' ନାମରେ ପରିଚିତ
 ଥିଲା, ଯାହାକୁ ତିନିଦିନ ଧରି ପାଳନ କରାଯାଉଥିଲା ।
 ଏଥୁରେ ପ୍ରଥମେ ମଦିରର ଏକ ପ୍ଲାନରେ ଧାଡ଼ି
 ଧାଡ଼ି ହୋଇ ବ୍ରାହ୍ମମଣାନେ ବସି କଦମ୍ବାପତ୍ରରେ
 ଖାଉଥିଲେ । ସେମାନେ ପ୍ରତି ପତ୍ରରେ କିଛି କିଛି ଖାଦ୍ୟ
 ଜାଣିକି ଛାଡ଼ିଯାଉଥିଲେ । ତା'ପରେ ମନ୍ଦିରର ଦ୍ୱାର
 ପିଟାଯାଉଥିଲା । ଏହାପରେ ଦ୍ୱାର ପାଖେ ଅପେକ୍ଷା
 କରି ରହିଥିବା କିନ୍ତୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମ୍ପଦାୟର ଲୋକେ
 ଦୌଡ଼ି ଆସି ସେହି ବ୍ଲକ୍କା ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ
 ଗଡ଼ିବାକୁ ଲାଗୁଥିଲେ । ପରେ ସେମାନେ
 ଯାଇ ନିକଟପୁ କୁମାରଧାରା ନଦୀରେ
 ପବିତ୍ର ସ୍ଵାନ କରୁଥିଲେ । ଏପରି
 କରିବା ଦ୍ୱାରା ପାପ ଶ୍ଵାସହେବା ସହ
 ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଗୋଗରୁ ପୁଣ୍ୟ ମିଳେ
 ବେଳି ସେମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି ।
 କିନ୍ତୁ ଏହାଦ୍ୱାରା ଜାତିଗତ ଭେଦଭାବ
 ହେଉଥିବା ତଥା ଲୋକମାନଙ୍କର
 ଧାର୍ମିକ ଭାବଧାରାକୁ ଆସାନ ଲାଗୁଥିବାର
 ଅନୁଭବ କରି କର୍ମଚକ ସରକାର ମଞ୍ଚରେ ଏହି
 ପ୍ରଥାକୁ ବନ୍ଦ କରିଦେବାର ନିଷ୍ପତ୍ତି ମେଳିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ

କରିଆୟୁଷ୍ମବା କେତେଜଣ ଭାବୁ ଏହାକୁ ବନ୍ଦ ନ
କରିବା ପାଇଁ ଦୃଢ଼ ପ୍ରତିବାଦ କରିବାରୁ ସରକାର
ଫୁଲିଥରେ ଏହାକୁ ଚାଲୁ କରିବା ପାଇଁ ବାଧ ହେଲେ ।
କିନ୍ତୁ ସେଥିରେ ସାମାନ୍ୟ ପରିବର୍ତ୍ତନ କରାଗଲା ।
ଏଥରେ ଭକ୍ତଗଣଙ୍କୁ ଆଉ ବ୍ରାହ୍ମଗାମଙ୍କ ବଳକା
ଖାଦ୍ୟ ଉପରେ ଗଡ଼ିବାକୁ ନ ଦିଆଯାଇ, ଯେଉଁ
ପ୍ରସାଦ ଭଗବାନଙ୍କୁ ଅର୍ପଣ କରିଯାଇ ପାଞ୍ଚରେ
ବଢ଼ାହେଇଥିବ, ସେଥିରେ ଗଡ଼ିବାକୁ ଆମ୍ବାଟି
ଦିଆଗଲା । ଆଉ ଏହାର ମାଁ ଖଣାଗଲା ‘‘ଏତେ
ସ୍ଵାନ୍ତ୍ୟ ।’’ ସେହିପରି ଏଥରେ କେବଳ କିଛି ନିର୍ଭକ୍ଷ
ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣବାୟର ଲୋକ ମୁହଁସେ ବରଂ ଅନ୍ୟମାନେ ଦି
ଚାହୁଁଲେ ଏହାକୁ ଯେମିଟି ପାଳନ କରିପାରିବେ, ସେ
ନେଇ ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଗଲା ।

ମୁଣ୍ଡରେ ନଡ଼ିଆ ଫଟାଇବା ପରମ୍ପରା

ତାମିଳନாட்டுର କୁରୁ, କୋଏମାଟୁର ତଥା
ମଦ୍ରାସ ସହରର କେତେକ ଯ୍ୟାନରେ ଏହି
ପରମରା ପାଲିତ ହୋଇଥାଏ । ଏଥୁରେ
ଉଜ୍ଜଵଳଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ନଢ଼ିଆ ଫଳାଜବା ପ୍ରଥା
ରହିଛି । କାହିଁ କେଉଁ କାଳରୁ ଆରମ୍ଭ ହୋଇଥିବା
ଏହି ପରମରାରେ ପ୍ରଥମେ ଠାକୁରାଣୀଙ୍କ
ପାଖେ ପୂଜାର୍ତ୍ତନା କରାଯାଇଥାଏ । ତା'ପରେ
ପୂଜାରୀମାନେ ଆସି ଅପେକ୍ଷାରତ କେତେକ
ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମ୍ପ୍ରଦାୟର ଉଜ୍ଜଵଳଙ୍କ ମୁଣ୍ଡରେ ନଢ଼ିଆ
ଫଳାଜବା କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମ ଆରମ୍ଭ କରିଥାନ୍ତି ।
ପ୍ରଥମେ ମୁଖ୍ୟ ପୂଜାରୀ ସାତଜଣ ବଯସ ଭକ୍ତଙ୍କ
ମୁଣ୍ଡରେ ନଢ଼ିଆ ଫଳାଜ ସାରିବା ପରେ ଅନ୍ୟ
ପୂଜାରୀମାନେ ଏହି କାର୍ଯ୍ୟକ୍ରମରୁ ଆଗେଇ
ମେଇଥାନ୍ତି । ଭକ୍ତଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ବୃକ୍ଷାବୃଦ୍ଧ, ଯୁବକ,
ସ୍ତ୍ରୀଲୋକ ଏପରିଚି କେତେକ କମ୍ ବୟସର
ପିଲା ମଧ୍ୟ ସାମିଲ ଥାଆନ୍ତି । ତେବେ ଏଥୁରେ
ସାମିଲହେବା ପାଇଁ ଆସୁଥିବା ଉଜ୍ଜଵଳ
ପ୍ରଥମେ ପବିତ୍ର ସ୍ଥାନ କରିବା ସହ ଉପବାସ
ରଖେଥାନ୍ତି । ତା' ମନେପରେ ମନ୍ୟେବେ

ଜୟାପାଡ଼ା ତା ସର୍ଜନ ସର୍ଜନ ପ୍ରତିବିକ
ନିଜ ସହିତ ଗୋଟିଏ ଗୋଟିଏ ନଢ଼ିଆ
ନିଶ୍ଚୟ ନେଇ ଆସିଥାନ୍ତି । ତେବେ
ଏହି ପରମ୍ପରାକୁ ପାଳନ
କରିବାର ଖୁବ୍ ଯନ୍ତ୍ରଣାଦାୟକ
ହୋଇଥାଏ । ବେଳେବେଳେ
ଅନେକଙ୍କର ମୁଣ୍ଡ ଫଟି
ରକ୍ତ ବାହାରିବାର ସମସ୍ୟା
ମଧ୍ୟ ଦେଖାଯାଇଥାଏ,
ଯେଉଁପାଇଁ ସରକାର
ତଥା ଡାକ୍ତରମାନେ ଶରୀର
ପାଇଁ ହାନିକାରକ ହେଉଥିବା
ଏଭଳି ପରମ୍ପରାର ବିରତ

ରହିବାକୁ ବାରମ୍ବାର ଚେତାବନୀ ଦେବା ସଞ୍ଚେ
ବି ଲୋକେ ଏଥରୁ ବିରତ ହେଉନାହାନ୍ତି । କାରଣ
ସେମାନଙ୍କର ବିଶ୍ୱାସ ରହିଛି, ମୁଣ୍ଡରେ ନାହିଁଆ ନ
ପାରିଲେ ସେମାନଙ୍କୁ ସୌଭାଗ୍ୟ ମିଳିବ ନାହିଁ କି
ସେମାନେ ଜୀବନରେ ସଫଳତା ପାଇପାରିବେ
ନାହିଁ ।

ବର୍ଷା ପାଇଁ ପାଣିକୁଣ୍ଡରେ ବୁଡ଼ି
ରହୁନ୍ତି ପକ୍ଷାରୀ

ଯେହେତୁ ଭାରତ ଏକ କୃଷି ପ୍ରଧାନ ଦେଶ, ତେଣୁ
ଚାଷବାସ ଉପରେ ଏଠାକାର ଅଧିକାଂଶ ଲୋକ
ନିର୍ଭର କରିବା ସ୍ଥାଭାବିକ । କିନ୍ତୁ ଭଲ ଚାଷ ପାଇଁ
ଭଲ ବର୍ଷା ବି ତ ହେବା ଜଗୁରା । ତେଣୁ ବର୍ଷା
କେମିତି ଭଲରେ ହେବ, ସେ ନେଇ ଦେଶର
ବିଭିନ୍ନ ପ୍ଲାନ୍‌ରେ ପୁଜାପାଠ ମଧ୍ୟ କରାଯାଇଥାଏ ।
ସେମିତି ଏକ ନିଆରା ପରମାରା ନାଁ ହେଉଛି
'ବରୁଣ ଯଙ୍ଗ' । ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ସମେତ କର୍ମକଳ ତଥା
ତାମିଳନାୟକର କେତେକ ପ୍ଲାନ୍‌ରେ ଏହାକୁ ପାଳନ
କରାଯାଉଥିବାର ନିଜିର ରହିଛି । ବର୍ଷାଦିନର
ଅବ୍ୟବହିତ ପୂର୍ବରୁ ଏହି ପରମାରା ପାଇଲି
ହୋଇଥାଏ ଏବଂ ଏଥୁରେ ଜଳର ଦେବତା
ବରୁଣଙ୍କୁ ଆରାଧନା କରାଯାଏ । ଆଉ ଏହାକୁ
ମଦିରର ପୁଜାରୀମାନେ ହଁ କେବଳ କରିଥାନ୍ତି
ଏଥପାଇଁ ଏମାନେ ପ୍ରତ୍ୟେକେ ଗୋଟିଏ
ଗୋଟିଏ ପାଣିକୁଣ୍ଡରେ ଗୋଡ଼ଭାଙ୍ଗି ଓ ହାତ
ଯୋଡ଼ି ବସିବା ପରେ ଉତ୍ତର କୁଣ୍ଡ ଭିତରେ ପାଣି
ଭରି କରି ଦିଆଯାଏ । କୁଣ୍ଡରେ ପାଣି ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭରି
ହୋଇଯିବା ପରେ ପୁଜାରୀମାନେ ଜଳ ଦେବତା
ବରୁଣଙ୍କ ନାମରେ ଲକ୍ଷେ ଥର ମନ୍ତ୍ର ଉଚାରଣ
କରିଥାନ୍ତି । ଏପରି କରିବା ଦ୍ୱାରା କୁଆଡ଼େ ବର୍ଷା
ଲୁଳ ହୋଇଥାଏ ଗୋଟି ଲୋକଙ୍କାମ ରହିଛି ।

ବର୍ଷା ପାଇଁ ହୁଏ ବେଳେ ବାହାଘର

ବର୍ଷା ପାଇଁ କେତେକ ମ୍ଲାନରେ ବେଙ୍ଗ ବାହାଘର
ହେଉଥିବାର ପରମ୍ପରା ବି ବେଶ୍ ଅଜବ ଲାଗେ
ଶୁଣିବାକୁ । କିନ୍ତୁ ଏଥୁରେ ମ୍ଲାନୀୟ ଲୋକଙ୍କର
ଭରଯା ଓ ବିଶ୍ୱାସ ଭରି ରହିଥାଏ । ସେମାନଙ୍କ
ମତରେ ରାତିନାଟି ଅନୁଯାୟୀ ଯଦି ପୁଣିର
ବେଙ୍ଗକୁ ବାହାଘର କରି ଦ୍ୟାୟାଏ, ତା'ହେଲେ
ଜଳ ଦେବତା ବରୁଣ ଖୁସି ଖୁଅନ୍ତି । ଫଳରେ ବର୍ଷା
ହୁଏ । ଏଭଳି ଏକ ଅଜବ ପରମ୍ପରା ଆସାମ,
ମହାରାଷ୍ଟ୍ର ସମେତ ଓଡ଼ିଶାର କେତେକ ଅଞ୍ଚଳରେ
ବି ପାଲିତ ହେଉଥିବାର ନଜିର ରହିଛି ।

କେବଳ ଏତିକି ଖୁବେଁ, ଆମ ଦେଶରେ
ଆହୁତି ବି କେତେକ ଛୁନ ଅଛି ଯେଉଁଠି ଲୋକେ
ପରମାଣୁ ନାଁରେ ଏମିତି କିଛି କାର୍ଯ୍ୟ କରିଥାନ୍ତି
ଯାହା ଖୁବ୍ ନିଆଗା ଲାଗିବା ସହ ସମସ୍ତଙ୍କ ଦୃଷ୍ଟି
ଆକର୍ଷଣ କରିଥାଏ । - ଅନ୍ତିତା

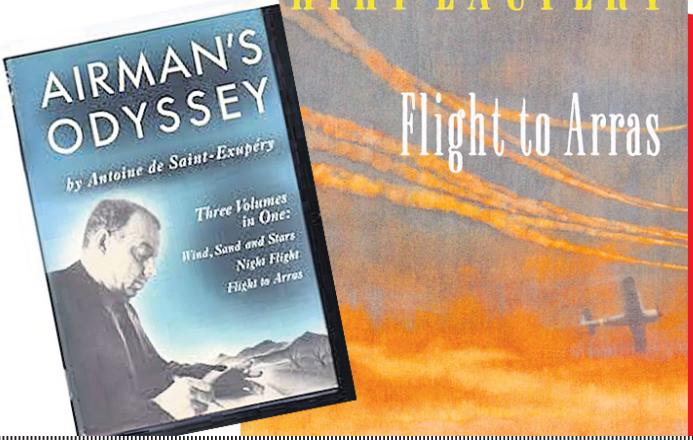
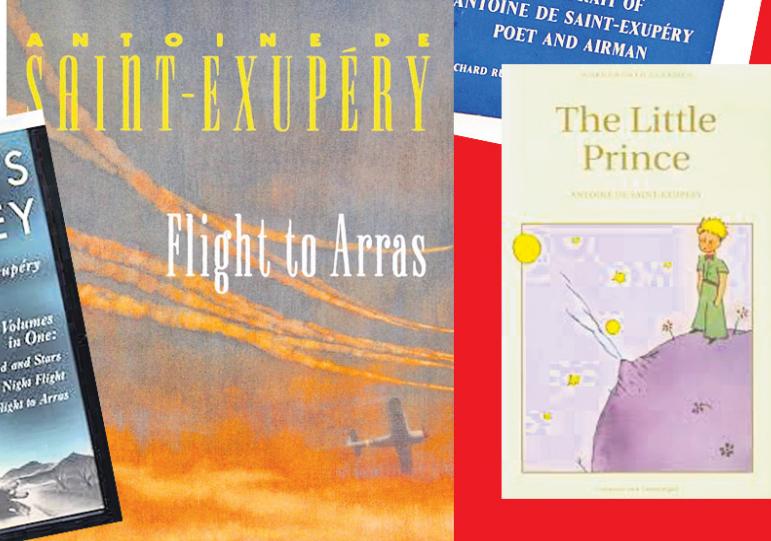

ଆଶ୍ର୍ୟାକରି ବୋଲି

ଆଣ୍ଡାଇନ୍ ଏକାଧାରରେ ଜଣେ ଗାଁତିକ, କବି,
ସାମ୍ବଦିକ ଏବଂ ବୈମାନିକା ତାଙ୍କର ଏହି ବହୁମୁଖୀ
ପ୍ରତିଭା ନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାସ୍ତ୍ର ସାହିତ୍ୟ ସର୍ବୋଜ
ପୁରସ୍କାର ମଧ୍ୟ ମିଳିଛି ସେତିକିମୁହଁଁ, ସେ ଯୁଏସ
ନ୍ୟାଶନାଲ ବୁଲ୍ ଆଥ୍ରାର୍ଡ ଭଲି ସନ୍ନାମଜନକ
ପୁରସ୍କାର ମଧ୍ୟ ହାସଲ କରିଛନ୍ତି...

ଆ ଶ୍ରୋଜନ୍ ଗୋକ୍ରାର ମୂଳତଃ ଜଣେ ପରାସୀ ଲେଖକ । ସେ ଏକାଧାରରେ
ଜଣେ ଗାନ୍ଧିକ, କବି, ସାମ୍ବଦିକ ଏବଂ ବୈମାନିକ । ତାଙ୍କର ଏହି
ବନ୍ଦୁମୁଖୀୟ ପ୍ରତିଭା ନିମନ୍ତେ ତାଙ୍କୁ ପ୍ରାଚ୍ଯ ସାହିତ୍ୟ ସର୍ବୋକ୍ତ ପୁରସ୍କାର ମଧ୍ୟ ମିଳିଛି ।
ସେତିକୁଠେଁ, ସେ ଯୁଏସ୍ ନ୍ୟାଶନାଲ୍ କୁଳ ଆପ୍ରତିଷ୍ଠିତ ଭଲି ସାମାଜିକ ପୁରସ୍କାର
ମଧ୍ୟ ହାସାଲ କରିଛନ୍ତି । ତାଙ୍କର ବହୁ ଲୋକପ୍ରିୟ ମୁଦ୍ରକ ରଖିଛନ୍ତି । ତେବେ ତାଙ୍କର
ଉପନ୍ୟାସିକା (ନଭୋଲା) “ଦି ଲିଟିଲ୍ ପ୍ରିନ୍ସ” ପାଇଁ ସେ ସୁରୁ ବେଶି ପରିଚିତ ।
ସେ ବିମାନଯାତ୍ରାର ଅନୁଭୂତିକୁ ନେଇ ବହୁ ଗଞ୍ଜ ଓ କବିତା ରଚନା କରିଛନ୍ତି ।
ସେଥିମଧ୍ୟରୁ ଡ୍ରିଷ୍ଟ, ସ୍ୟାଣ୍ଟ ଆଣ୍ଟି ଶ୍ଵାରସ ଏବଂ ନାଇର୍ ଫ୍ଲାଇମ୍ ଆଦି ଉଚ୍ଚେଷ୍ଣନୀୟ ।
ପ୍ରାକ୍ ଦ୍ଵିତୀୟ ବିଶ୍ୱାସ ଅବକାଶରେ ତାଙ୍କୁ ଜଣେ ଖୁବ୍ ଧୂରନ୍ଦର ପାଇଲଟ ବା
ବୈମାନିକ ଭାବରେ ବିବେଚନା କରାଯାଉଥିଲା । ତେଣୁ ଦ୍ଵିତୀୟ ବିଶ୍ୱାସ
ଅବସରରେ ସେ ପ୍ରାଚ୍ଯ ଏଯାରଫୋର୍ସରେ ଯୋଗ ଦେଇଥିଲେ ।

ପରିବାର : ୧୯୦୦ ମସିହା ଜୁନ୍
୨୯ ତାରିଖରେ ପ୍ରାକ୍ତର ଏକ ଆଭିଜ୍ଞାତ୍ୟ
କ୍ୟାଥୋଲିକ ପରିବାରରେ ଆଶ୍ଵେଳନ୍

ରୋକର ଜନସ୍ଵରୂପଶ କରିଥିଲେ । ଜନ୍ମ ତି' ସେଣ୍ଡ ଓ ମେରି ତି' ସେଷ୍ଟଙ୍କର ପାଞ୍ଚ ପିଲାଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ସେ ଥୁଲେ ତୃତୀୟ ସନ୍ଧାନ । ଜନ୍ ଜଣେ ଜମ୍ବୁରାହୁ ବ୍ରୋକର ଥିଲେ । ସବୁ ଟିକଠାକୁ ଚାଲିଥିଲା । ମାତ୍ର ହାତାର ଦିନେ ଜନ୍ ଅସୁରୁ ଛୋଲାପଡ଼ିଲେ । ଆଉ ତାଙ୍କର ହୃଦୟାତରେ ପାଣ ଚାଲିଗଲା । ସେତେବେଳକୁ ଆଶ୍ରମକୁ ମାତ୍ର ଚାରିବର୍ଷର ଶିଶୁ । ଏହି ଘଣଶା ପରେ ତାଙ୍କ ପରିବାରକୁ ବିପର୍ଯ୍ୟ ମାଡ଼ି ଆସିଥିଲା । ଅବଶ୍ୟ ପରେ ମେରି ନିଜକୁ ସମ୍ମାଳି ନେଇଥିଲେ । ଏହି ଘଣଶାର କିନ୍ତିନି ପରେ ତାଙ୍କର ଗୋଟିଏ ଭାଇଙ୍କର ମଧ୍ୟ ପରଲୋକ ଘିରିଥିଲା । ଭାଇଙ୍କର ମୃଦୁ ବେଳକୁ ଆଶ୍ରମକୁ ସ୍ଥିଲରେ ନାମ ଲେଖେଇଲେଣି । ଭାଇଙ୍କ ମୃଦୁଯକୁ ସେ ଖୁବ ପାଖରୁ ଦେଖୁଥିଲେ । ଏମିତିକି ତାଙ୍କୁ ତାଙ୍କ ଭାଇଙ୍କର ଅନ୍ୟେଷି ନିଜ ହାତରେ କରିବାକୁ ହୋଇଥିଲା । ଏହା ତାଙ୍କ ଭିତରେ ଏକ ଗଭାର ପ୍ରଭାବ ମୃଦୁ କରିଥିଲା । ଆଉ ସେ ସେବୋଠାରୁ ଜୀବନକୁ ଏକ ନୂଆ ଦୃଷ୍ଟିରେ ଦେଖୁବା ଆରମ୍ଭ କରିଥିଲେ ।

ପୂରଣ ହେଲା ଆଶା: ଗରିବର୍ଷ ବସ୍ତାରେ
ବାପାଙ୍କର ଦେହାନ୍ତ ଘଟିଥିଲା । ସୁଲି ପଡ଼ିବା ବେଳେ
ବଡ଼ଭାଇ ଚାଲିଗଲେ । ତେଣୁ ଖୁବ୍ କମ୍ ବସ୍ତାରୁ ଘରର
ସବୁତକ ଦାମିଦି ସମ୍ବାଦିବାକୁ ପଢ଼ିଥିଲା ତାଙ୍କୁ । ସେ ଚାହୁଁଲେ
ଯେମିତି ବି ହେଉ ରୋଜାଗରକମ ହୁଅନ୍ତି । ସେଥିଲାଗି ସେ
ଯେକୌଣସି କାମ କରିବା ପାଇଁ ବି ପ୍ରସ୍ତୁତ ଥିଲେ । ତେବେ
ତାଙ୍କର ବିଧାନ ସେବାକୁ ନେଇ ଖୁବ୍ ପୂର୍ବକତା ଥିଲା ।
ସେଥିପାଇଁ ଏକାଧିକ ଥର ପରିକା ଦେଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ ସେ
ଚାକିର ପାଇଁ ପାରି ନ ଥିଲେ । ତେବେ ୧୯୭୧ରେ ସେ
ମିଳିଗରା ସର୍ବତ୍ତାରେ ଯୋଗଦେଲେ । ଏକରୁ ତାଙ୍କର ଅଧିଲ
ଚାକିର ଜୀବନ ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ତାଙ୍କର ତ ମୂଳରୁ ଛାଇ ଥିଲା
ଏଯାରଫୋରସରେ ଚାକିରି କରିବା ପାଇଁ । ତେଣୁ ସେ ଆର୍ମିରେ
ନିଜକୁ ସହୃଦୟ କରିପାରି ନ ଥିଲେ । ଅବଶ୍ୟ ଆର୍ମିରେ ଥିବା
ବେଳେ ତାଙ୍କର ଛୁଟି, କର୍ମଦିକ୍ଷତା ତଥା ପ୍ରତ୍ୟୁଷନିତିତାକୁ
ଲକ୍ଷ୍ୟକରି ତାଙ୍କୁ କିଛି ବର୍ଷ ପରେ ଏଯାରଫୋରସ ବିଭାଗକୁ
ପଠେଇ ଦିଆଗଲା । ଆଉ ତାଙ୍କର ଆଶା ପୂରଣ ହେଲା ।
ସେ ପାଇଲାହୁ ଡ୍ରିଙ୍କରେ ଯୋଗଦେଲେ ।

ଲୋକାଳେଖା : ଆଶ୍ରୋଜନକର ପ୍ରଥମ ଚରନା ହେଉଛି ‘ଦି ଅଭିଷରତ’ । ଏହା ହେଉଛି ଏକ ଉପନ୍ୟାସିକା ; ଯାହା ପ୍ରଥମେ ପ୍ରକାଶିତ ହୋଇଥିଲା ଏକ ମାଗାଜିନରେ । ପରେ ଏହାକୁ ପୁସ୍ତକର ରୂପ ଦିଆଯାଇଥିଲା । ବ୍ୟାପାରୀ ପୁସ୍ତକ ‘ସଦର୍ଶ ମେଲ’ । ଆଶ୍ରୋଜନ ଜଣେ ଦେଖାନିକି ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଜର୍ଣ୍ଣିଲିକ୍ଷା ଭାବରେ କିଛିଦିନ କାମ କରିଥିଲେ । ଜର୍ଣ୍ଣିଲିକ୍ଷା ଭାବରେ ଅର୍ଜନ କରିଥିବା ଅଭିଜ୍ଞତାକୁ ନେଇ ସେ ଲୋକଥିଲେ ‘ସଦର୍ଶ ମେଲ’ । ଏହାପରେ ପ୍ରକାଶ ପାଇଲା ‘ନାଇର ଫ୍ଲୋର’ । ‘ନାଇର ଫ୍ଲୋର’ ପ୍ରକାଶିତ ହେବା ପରେ ପ୍ରାତି ସାହିତ୍ୟ ତାଙ୍କୁ ଜାଣିଲା । ସେ ଯେ ଫରାସୀ ସାହିତ୍ୟର ଏକ ଉଦ୍ଧଳ ପ୍ରତିଭା ହେବାକୁ ଯାଉଛନ୍ତି ସେକଥା ସମସ୍ତେ ଅନୁମାନ କରିନେଇଥିଲେ । ତାଙ୍କର ସବୁଠାରୁ ବେଶି ଲୋକପ୍ରିୟ ପୁସ୍ତକ ହେଉଛି ‘ଦି ଲିଟିଲ ପ୍ରିନ୍ସ’ । ଏହା ତାଙ୍କ କେବଳ ପ୍ରାତିରେ ହୁଏହଁ ; ସମ୍ବନ୍ଧ ବିଶ୍ଵରେ ଜଣେ ଦୂରଦ୍ରଷ୍ଟା ସାହିତ୍ୟକର ମାନ୍ୟତା ପ୍ରଦାନ କରିଥିଲା ।

୧୯୪୪ ମିହିନା ଛୁଲାଇ ଗାଁତାରିଖରେ ଏହି ପ୍ରତିଜାଧାର ସାରବ୍ଦତ ବ୍ରକ୍ଷାଙ୍କର ପରଲୋକ ଘଟିଥିଲା ।

ଦଶା ହୃଦୟର ପ୍ରୋକ୍ଷଣା

- ସାଗରିକା ପତ୍ରନାୟକ

ଦଶା ଶ୍ରେଣୀ ଖାତା ଭିତରେ
ମୋଡ଼ା ହୋଇ ରହିଥିବା ତୁମ
ରିଟିଟା
ଆଜି ବି କଥା କହୁଛି
ନାଲି ନେଇ ଝେରିପେନ୍ଦରେ
ପ୍ରେମର ସେ ଅହେଇ ଅକ୍ଷର
ଆଜି ବି କାଳିକୁ ମନେ ପକାଉଛି
ବୟସର ମଧ୍ୟହରେ ଶୋଇ ପଡ଼ିଥିବା
ଏକାକି ମନକୁ
ପ୍ରେମର ମଳମ ଲଗାଇ
ଆଜି ବି ସେ ସଜାହୁଛି...।

ନା.. ନା..
ଆକର୍ଷଣ ନ ଥିଲା ସେ
ଯାହା ଥିଲା ତୁମ ମୋ ଭିତରେ
ସମ୍ପର୍କର ଅନ୍ତରେ କଥାଟେ
ନା ଜୀବନର ଅଦେଖା ରେଉଠେ

ଦୁଇଁଗଲା ; ହେଲେ ଓଦା କଲାନାହିଁ..
ପ୍ରତାରଣା ତ ନ ଥିଲା
ବୋଧେ ପିଲାଲିଆମି ଥିଲା
ହେଲେ, କେତେ ସୁନ୍ଦର ନ ଥିଲା !

ସେ ପରିଚୟ
ଖରମିଠା ମୁଢି
ଜୀବନର ନିରୋଳା ସଞ୍ଚରେ
କକ୍ତକ କରୁଛି
ଆଜି ବି ତମ ମନର
ସେଇ କେତେଟି ଅକ୍ଷର
ସେଥିପାଇଁ ତ
ଖାତା ଭିତରର ସେଇ ଫର୍ଦଗୁହାକୁ
ମୁଁ ସମ୍ମାଳି ରଖୁଛି...।

- ବାଲିବିଂହା, କାକଟପୁର, ପୁରୀ,
୭୫୨୧୦୯

ବାଦଲପଟା ରଷ୍ଣା ଓ ଲକ୍ଷ୍ମୀପଟ ଟିଆ

ଡା. ମଣିରାମ ଜେନା

ତା ଜପଥ କଢ଼ରେ ନୁହିଆର
କହିଲାଣି ଘରେ ଟିଆଟା ବଡ଼
ହେଲାଣି । ଏତୁ ବସା ଉଠେଇ କୋଇ
ଗାଁଗଣ୍ଠା ଭିତରେ ଥୁବା କିଆ ଗୋହିରୀ
କି ମଶାଣାପଦାରେ ନୁଆ ପଲାଟିଏ
ବସେଇବାକୁ ନୁହିଆ ସେ କଥାକୁ
ଉଡ଼େଇ ଦେଇଛି ।

ପାଞ୍ଚଦିନ ପରେ ଜଣେ ବାବୁ ଗୋଟେ
ବଡ଼କାରରେ ଆସି ତା' ଭଙ୍ଗାପଲା
ଆଗରେ ରହିଲେ । ତା' ହାତରେ
ବନ୍ୟାରେ ମରିଥୁବା ଟିଆର କ୍ଷତିପୂରଣ
ବାବଦକୁ ଚାଲିଲା ଚଙ୍କାର କେବେ
ଆଉ ନୁହିଆ ଓ ତା' ସ୍ତ୍ରୀ ପାଇଁ ଭାବା
ପାଇବାର ସରକାରୀ ରିଠି ଧରାଇ
ଦେଇ ପଳେଇଗଲେ ।

ନୁହିଆ ମନେମନେ ଭାବୁଥିଲା
ବାଦଲପଟା ରଷ୍ଣା ସଞ୍ଚରେ ଜାରୁଆ
ଆଖରେ ସେ ଏଇ ବାବୁଙ୍କୁ ତା' ଘର
ଭିତରେ ଦେଖୁ ଦେଇଥିଲା କି ?

- ବିଶେଷଜ୍ଞ,

ପ୍ରାଣ ଚକିତ୍ସା ପଲିକ୍ଲିନିକ
ଶହୀଦନଗର, ଭୁବନେଶ୍ୱର

ନାଟ ଚାଲିଛି

- ଶିବ ମିଶ୍ର

ସେ ଗାରେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଦୋଳ
ପୁନେଇଁରେ ନାଟ ହୁଏ । ଏ
ବର୍ଷ ବି ତାହାର ଯୋଗାଡ଼ କରାଗଲା ।
ନାଟ ବହି ଆସିଲା । ଶିଖାଇବା ପାଇଁ
ରୁହୁ ଆସିଲେ । ଗାର ବଶୁଲିଆ
ଗୋକାଟିଏ ଭଲ ଅଭିନ୍ୟ କରେ ।
ତାକୁ ଡକାହେଲା । ସେଟିକି ବେଳକୁ ଗା
କମିଟିରେ ସଭାପତି କହିଲେ- ଏଥର
ନାଟରେ ସିଏ ଅଭିନ୍ୟ କରିବେ । ତାଙ୍କ
କଥାକୁ କାଟିବ କିଏ ?

ସେ ନାଟରେ ମାତ୍ର ଦୁଇଟି ଚରିତ୍ର
ଥିଲା । ଗୋଟିଏ ଭାଲୁ । ଆଉ ଗୋଟିଏ
ମାଙ୍କଡ଼ । ନାଟପୁରୁ କହିଲେ, ତୋକାଟା
ଭଲ ନାଟି ପାରିବ । ତେଣୁ ସିଏ ଭାଲୁ
ହେବ । ସଭାପତି ବୟସ ଲୋକ

ହୋଇଥିବାରୁ ସିଏ ମାଙ୍କଡ଼ ହେବେ ।
ତେଙ୍ଗାଧରି ନାରିବେ । ତାଙ୍କ କଥା
ଶୁଣି ସଭାପତି କହିଲେ- ସିଏ ମାଙ୍କଡ଼
ହେବେ ନାହିଁ । ଭାଲୁ ହେବେ ।

ଏତେବେଳ ଯାଏ ପାଟି ମୁଦି
ବସିଥିବା ସେ ବଶୁଲିଆ ଗୋକା
ସଭାପତିଙ୍କୁ କହିଲା- ତମେ ତ
ସତେଷିକା ଭାଲୁ ହୋଇ ଗାର
କେତେ ଲୋକଙ୍କ ରକତ ମାର୍ଯ୍ୟ ଖାଇ
ସାଇଲଣି । ଏବେ ନାଟରେ ମାଙ୍କଡ଼
ହୁଆ ।

ସେ ଗୋକର ଏଇ ପଦକ କଥାକୁ
ନେଇ ଏବେ ମାସେ ହେଲା ଗାରେ କି
ଦିନ କି ରାତି ନାଟ ଚାଲିଛି ଯେ ଚାଲିଛି ।

- ବାଣପୁର, ଖୋଜ୍ବି

ତୋ ଅପେକ୍ଷାରେ...

- କୀର୍ତ୍ତିତ୍ରିକା ଶତପଥୀ

ତୁ ଆସିବୁ ବୋଲି ଜାଣି
ପ୍ରତ୍ୟେଯଭରା ପ୍ରତିଷ୍ଠିତରେ
ଅପେକ୍ଷାର ତୋ ପାଇଁ
ବ୍ୟସ୍ତା ଭିତରେ ବି
ସମୟ ପାଇଲେ
ବ୍ୟାକୁଳ ହୋଇ
ମୁଁ ଅନୁଭବ କରେ
ତୋ ଅନ୍ତରୁକୁ ॥

କୋଇଲିର ସ୍ଵର ଶୁଭେନା
ଶୁଭେ ତୋ ସ୍ଵର

ହଳଦୀ ବସନ୍ତର ମୁଁ ଦିଶେନା
ଦିଶେ ତୋ ମୁଁ
ମୋ କ୍ଲାନ୍ଟ ଆଖରେ
ତୁ ଏକ ଅମୁମାରୀ
ଆଶାର ଯୋଇନା
ମୋ ସ୍ଵପ୍ନ ଦୁନ୍ତିଆରେ
ତୁ ଅନାବନା ଗାତରିଏ
ମୋର ପ୍ରତିଟି ଅସମାପ୍ନୀ କବିତାରେ
କେବଳ
ତୁ ହିଁ ତୁ ॥

- ଧର୍ମଶାଳା, ଯାଜପୁର

ଏଥର ବାଯୋପିକ୍

ନିର୍ଦ୍ଦେଶକ ରୋହିତ ସେଇ ଏବେ ଫୁଲ୍‌ମିଳିବିଜ୍ଞାନ କାରଣ ପ୍ରଥମ ଅଥ ପାଇଁ ସେ ଏକ ବାଯୋପିକର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେବାକୁ ମନ ବଳାଇଛନ୍ତି । ହେଲେ କାହା ଉପରେ ସେ ଏଭଳି ସିନେମା ନିର୍ମାଣ କରିବେ ? ମରାଠା ବୀର ଛପଟି ଶୀବାଜୀଙ୍କ ଜୀବନୀକୁ ନେଇ ସେ ଆଗେଇବେ ବୋଲି ପରାଷରେ ସୂଚନା ଦେଇଛନ୍ତି । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ରୋହିତ କହନ୍ତି, ‘ଯା ଭିତରେ ତ ମୁଁ ଅନେକ ପିଲ୍ଲାର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେଇଯାଗିଛି । ହେଲେ କେବେ ବାଯୋପିକର ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେଇନାହିଁ । ଯଦି ଭବିଷ୍ୟତରେ ମୋତେ ଏଭଳି ସୁଯୋଗ ମିଳେ ତେବେ ଶୀବାଜୀଙ୍କ ଜୀବନାଦର୍ଶକୁ ନେଇ ହିସା ସିନେମାଟିଏ ନିର୍ମାଣ କରିବି । ଅବଶ୍ୟ କିଛି ଦିନ ପୂର୍ବରୁ ଏଭଳି ଏକ ଚିତ୍ରାଧାରା ମୋ ମନକୁ ଆସିଥିଲା । ତେବେ କିଛି ପାଇନାଲ ହୋଇନାହିଁ । କୌଣସି ସିନେମାକୁ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେବା ପୂର୍ବରୁ ମୁଁ ଅନ୍ତିମବ୍ଲଙ୍କ କଥାକୁ ସବୁବେଳେ ପ୍ରାଥମିକତା ଦେଇଥାଏ । ତେଣୁ ବାଯୋପିକ ନିର୍ମାଣ ସମୟରେ ମଧ୍ୟ ତାହାକୁ ଶୁଭ୍ରତ ଦେବି’ ତା’ହେଲେ ରୋହିତ କେବେ ବାଯୋପିକ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନା ଦେଉଛନ୍ତି ତାହା ଜାଣିବାକୁ ଆମକୁ ଅପେକ୍ଷା ହଁ କରିବାକୁ ପଡ଼ିବ । ସୁଚନାଯୋଗ୍ୟ ରୋହିତଙ୍କ ନିର୍ଦ୍ଦେଶନାରେ ‘ସିମା’ ଏବଂ ‘ଜିରୋ’ ରିକିଙ୍ଗ ଅପେକ୍ଷାରେ ରହିଛି ।

ରେହିଟ ମେ

କ୍ରମିକଙ୍କ ସଂପର୍କ

କଣ ମେତି କିଞ୍ଚି ଭାବରେ ପରିଚିତ କପିଲ ଶର୍ମା ପୁଣି ଥରେ ‘ଦ କପିଲ
ଶର୍ମା ଶୋ’କୁ ଫେରୁଛନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଦିନ ଏହାଠାରୁ ଦୂରେଇ ରହିବା ପରେ
ସେ ପୁଣି ଥରେ ଏହାର ଶୁଟିରେ ଯୋଗଦେବେ । ତେବେ ସେ କ’ଣ ପାଇଁ
ଶୋ’ଠାରୁ ଦୂରେଇ ଯାଇଥିଲେ ଜାଣିବେନି ? କପିଲ ନିଜ ପିତାଙ୍କାଳ ପିତାନେସ
ପ୍ରତି ଅଧିକ ସମୟ ଦେବାକୁ ଏଉଳି ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଥିଲେ । ଅକ୍ଷୟ କୁମାରଙ୍କ
ଧର୍ମପଦୀ ବ୍ରିଜିଳ ଖାନାଙ୍କ ସବ୍ୟ ପ୍ରକାଶିତ ଉପନ୍ୟାସ ‘ପାଇଗାମାସ ଆର
ଫରଚିରି’ ପଡ଼ିବା ପରେ ସେ ନିଜ ଶରୀର ପ୍ରତି ଅଧିକ ଧାନ ଘେଇଥିଲେ ।
କେବଳ ସେତିକି ମୁହଁଁ, ବାଙ୍ଗାଲୋରରେ ଅବଶ୍ଵିତ ଏକ ଆୟୁର୍ବେଦିକ
ଆଶ୍ଵମର ସେ କିନ୍ତୁ ଦିନ ରହି ନିଜର ଓଡ଼ନ କମାଇପାରିଛନ୍ତି । ଅତ୍ୱ ଦିନ
ମଧ୍ୟରେ ସେ ପାଖାପାଖ୍ୟ ୧୫ କିମ୍ବା ଓଜନ କମାଇଛନ୍ତି । ତା’ ସହ ଶୁଭ ଶାୟ୍
ତାଙ୍କର ପଗୁଲାର କମେଟି ଶେ ‘ଦ କପିଲ ଶର୍ମା ଶୋ’କୁ ଫେରିବେ ବୋଲି
ନିଷ୍ପତ୍ତି ନେଇଛନ୍ତି । ଆଉ ଏବୁର ଶ୍ରେଷ୍ଠ ସେ ବ୍ରିଜିଳ ଖାନାଙ୍କୁ ଦେଇଛନ୍ତି ।

ମୁଦ୍ରଣ

ଓମ-ସମତା

ଏମାନ୍ଦୁବର୍ତ୍ତୀ କ୍ୟାଟ୍ରିନା

ତ୍ର୍ୟା କେପଙ୍କ ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତକୁ ନେଇ ଏବେ ରଚା । କିପରି ପିଲ୍ଲାର ଶୁଣି ନିର୍ଦ୍ଧାରିତ ତାରିଖରେ
ଶେଷ ହେବ ସେଥୁପାଇଁ ନିଜେ ଅଣ୍ଟା ଭିଡ଼ିଦେଇଛନ୍ତି । ନିଜେ ଶୁଣ ସେଇରେ ଠିକ୍ ସମୟରେ
ହଞ୍ଚ ଯାଉଛନ୍ତି । ଆଉ ଏଭଳି ଘଟଣା ଦେଖୁବାକୁ ମିଳିଛି ନିର୍ମାଣାଧାନ ହିନ୍ଦୀ ସିନେମା ‘ଭାରତ’ ର ଶୁଣି
ଗରେ । ତାଙ୍କ ମନରେ ହଠାର ଏପରି ସମୟ ଜ୍ଞାନ କାହାକୁ ଉପ୍ରେକ୍ଷ ହେଲା ତାହାର ମଧ୍ୟ ସଫେଇ
ଲାଗିଛନ୍ତି । ‘କେବଳ ଅଭିନୟ ଜୀବନ ନୁହେଁ, ଅନ୍ୟ କାମରେ ମୁଁ ସମୟକୁ ବେଶ ଶୁଭେ ଦେଇଥାଏ ।
ଆ ପାଇଁ କିମ୍ବା ହଜାରାଣ ହେଉ ତାହା ମୁଁ ଗହେନ୍ତା । ‘ଭାରତ’ ପିଲ୍ଲାରେ ମୋତେ ମୋ ତ୍ର୍ୟା ଗୋଲ
ଲିଲିଛି । ଏହାକୁ ନେଇ ମୁଁ କେତେ ଖୁସି ତାହା ବର୍ଣ୍ଣନା କରିପାରିବି ନାହିଁ । ମୋ ମତରେ ଆମେ ଯଦି ସବୁ
ଆରେ ସମୟାନୁବର୍ତ୍ତା ହେବା ସେଥୁରେ କ୍ଷତି କ’ଣା ?’ ଅଣ୍ଟା ଆବାସ ଜାପରଙ୍ଗ ନିର୍ଦ୍ଧାରନାରେ ଏହାର
ଶୁଣେ ଏବେ ବିଦେଶରେ ଚାଲୁ ରହିଛି । ଏଥରେ ନାଯକ ଭୂମିକାରେ ସଲାମାନ ଖୀ ଅଭିନୟ କରୁଥିବା
କରିବାକୁ ଦିଶା ପଚାନି, ଚତୁର୍ବିଧୀନ ଗ୍ରୋଭର ମଧ୍ୟ ଏଥରେ ଅଭିନୟ କରିଛନ୍ତି । ପିଲ୍ଲାଟି ଆସନ୍ତାବର୍ଷ
କରିବାକୁ ପରଦା ଉପରକୁ ଆସିବ ।

ମର ଏକ ନୂଆ ଫର୍ମୁଲା, ଯାହାକୁ ଆଧାର କରି ପ୍ରେମୀ
ଯୁଗଳକ କିପରି ସଙ୍ଗଳତା ହାସଲ କରୁଛିତି ତାହାକୁ ଆଧାର
ରି କାହାଣୀ ରଚିତ । ସେପରି ବିଶ୍ୟବସ୍ତୁ ନେଇ ନିର୍ମିତ ହେବାକୁ
ଆଉଛି ନୂଆ ଓଡ଼ିଆ ସିନେମା ‘ହଣ୍ଡେଡ ପରସେଷ୍ଟ ଲଭ’ । କେବଳ
ପ୍ରେମୀ ଯୁଗଳକ ପ୍ରେମ କୁହେଁ, ପରିବାରରେ ଖୁସିର ମାହୋଲ
କୁଣ୍ଡି କରିବାକୁ ଅଥୁରେ ମମ୍ପା ରହିଛି । ଅଥୁରେ ଏକ ନୂଆ ଯୋଡ଼ିବୁ
ଯୋଜନା ସଂଖ୍ଯା ବ୍ରେକ ଦେବାକୁ ଯାଉଛି । ଏହି ଯୋଡ଼ି ହେଲେ ଓମ୍‌
ବଂ ଅଞ୍ଜିତା ଭୋମିକ । ଏହି ଫିଲ୍ମରେ ଆଉ ଜଣେ ନବାଗତ ସମତା
ଧ ନିଜର ଓଳିଉତ୍ତ କ୍ୟାରିଯର ଆରମ୍ଭ କରିବେ । ଖାସ କଥା ହେଲା,
ଲବମ ଜଗତର ନାମୀ କୋରିଓଗ୍ରାପର ଲୁହୁନ-ଲୁହୁନ ଯୋଡ଼ି ଏହାର
ଦେଶନା ଦେବେ । ଦୁହେଁ, ପ୍ରଥମ ଥର ପାଇଁ ବଡ଼ ପରଦାର ଏଭଳି
ରୁ ସିରରେ ବସିବେ । ନିଜ କାହାଣୀକୁ ସଂଗାପରେ ସଜାଇଛନ୍ତି
ବାପୁ ଗୋଷାମୀ । ତ । ନିର୍ମଳ ନାୟକ, ବାପୁ ଗୋଷାମୀ ଏବଂ ସୁଦୀପୁ

ରଙ୍ଗ ଗାଉଡ଼ିକୁ ସ୍ଵରଗେ ସଜାଇଛନ୍ତି ଲକ୍ଷିତ କୁମାର । କଷ୍ଟଦାନ
ହନ୍ତି ଝୁମାନ ସାଗର, ଆଶୁରୋଷ, ଅପ୍ରିତା, ଅର୍ପିତା, ଦାପ୍ତିରେଖା
ଥାଏସିମା ପଣ୍ଡା । ଏସ. ଏସ. ପିଲ୍ଲାସ ଏଷ୍ଟରଚେନମେଷ୍ଟ ବ୍ୟାନରେ
ବୁନ୍ଦଦେବ ସାହୁ ଏବଂ ବାରେନ ମହାପାତ୍ରଙ୍କ ପ୍ରୟୋଜନାରେ
କିନ୍ତୁ ର ବିଭିନ୍ନ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କରୁଛନ୍ତି କୁନା ତ୍ରିପାୟୀ,
ରେଶ ରାଉତରାୟ, ସରୋଜ ଦାସ, ବ୍ରଜ ସିଂ, ପଞ୍ଚା,
ପିଲ୍ଲଙ୍କ ପାତ୍ରନାୟକ ସଲିଲ ମିତ୍ର ପମ୍ବଜ କଳାକାର ।

୪୩

କୁଳି ଦ୍ୟାତ୍ମିଷ୍ଟ ଦିଗ୍ବୀଳୀ

। କପୁରଙ୍ଗୁ ଏବେ ବ୍ୟାତଦୀନିଷନ ନିଶା ଘାରିଛି । ସମୟ ମିଳିଲା ମାତ୍ରେ ସେ
୍ୟାକେଟ ଏବଂ କର୍ଜ ଧରି ବାହାରି ପଡ଼ୁଛନ୍ତି । କାରଣ କ'ଣ ଜାଣନ୍ତି ? ତାଙ୍କୁ
ଭୂମିକାକୁ ଝୁଲାଇବା ପାଇଁ ସେ ଏଭଳି ପଢ଼ନ୍ତି ଆପଣେଇଛନ୍ତି । କାରଣ ଖୁବ
ସା ଏକ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ ଭୂମିକାରେ ଅବତାର୍ଯ୍ୟ ହେଉଛନ୍ତି । ଅନ୍ତର୍ଭାଗୀର୍ଥ ଖ୍ୟାତିସାମନ୍ତ
କଣ୍ଠନ ଖେଳାଳି ସାଇନା ନେହେତୁଳଙ୍କ ଜୀବନୀକୁ ନେଇ ପ୍ରସ୍ତୁତ ହେଉଥିବା
ନେମା ସାଇନା'ର ଶାଳଗନ ଭୂମିକାରେ ଅଭିନୟ କରୁଛନ୍ତି ସେ । ଏଭଳି
ସମ୍ପର୍କରେ ଶ୍ରୀ କହନ୍ତି, 'କେବଳ ଏହି ଫିଲ୍ମ ନୁହେଁ ସେଥରେ ମୋତେ ମିଳିଥିବା
କାଣ ଭୂମିକା ମୋ ପାଇଁ ଚ୍ୟାଲେଞ୍ଜ । ଯେତେବେଳେ ମୋତେ ଏହି ଅପର
ସେତେବେଳାରୁ ଜାଣି ନେଇଥିଲି ଯେ ଏଥିପାଇଁ ବେଶ ପରିଶ୍ରମ
ପୁଣିପାଇଁ । ଗୋଲକୁ ସଫଳ କରିବାକୁ ଯେତେ କଷ୍ଟ କରିବାକୁ ପଢ଼ିବ
କାହାର ଆଦୌ ଚିନ୍ତା କରିବି ନାହିଁ । କେବଳ ସେତକି ନୁହେଁ ଶ୍ରଦ୍ଧା
ବାଜନାକ ପ୍ରଶଂସାରେ ଶତମାନ । ତେବେ ଏପରି ଭୂମିକାକୁ
କଟେ ସକ୍ଷେଷ କରୁଛନ୍ତି ତାହା ଫିଲ୍ମଟି ରିଲିଜ ହେଲେ
ପଢ଼ିବ ।

ପୁଜା ପାଇଁ ଶୁଣୁରଙ୍କୁ ଦରମା ଟଙ୍କା ଦେଇଥିଲି

ଟଙ୍କ ଜିଲ୍ଲା ସାଲେପୁର ଥାନା ଅଞ୍ଚଳର ଖଣ୍ଡାହି
ଗ୍ରାମରେ ୧୯୪୩ ମସିହାରେ ମୋର ଜନ୍ମ। ବାପା ବଂଶୀଧର ମିଶ୍ର ଥିଲେ ଜଣେ ସ୍ଵାଧୀନତା
ସଂଗ୍ରାମୀ। ବିଦେଶୀ ଶାସକ ଆଖରେ ଧୂମିଦେଇ
ସେ ୧୯୭୮ ମସିହାରେ ବିଦେଶ ଯାଇଥିଲେ ଯେ
ଫେରିଲେ ୧୯୪୧ ମସିହାରେ। ବାପା ବିଦେଶ
ଯିବାବେଳକୁ ବଡ଼ ଭଉଣା ଜମ୍ବୁ ହୋଇପାରିଥାଏ।
ସେ ମୋଠାରୁ ୨୪ ବର୍ଷ ବଡ଼। ବହୁଦୀନ ଧରି ବାପା
ନ ଫେରିବାରୁ ଗାଲୋକେ ମୋ ବୋଉରୁ ପଳାଶାପତ୍ର
ଦାହ କରି ବିଧବା କରିବେବାକୁ କାହୁଥିଲେ। କିନ୍ତୁ ବାପା
ଫେରିଆସିବା ପରେ ପୁଣି ସବୁ ଠିକ୍ ହୋଇଯାଇଥିଲା।
ପିଲାଟି ଦିନରୁ ବେଶ ଶୁଣ୍ଡିତ ଭାବେ ମୋ ଜୀବନ
ଗତିହୋଇଛି। ସେବେ ମାତ୍ରାଗାଲି ନ ଥିଲା, ଥିଲା
ଉପଦେଶ ମାଧ୍ୟମରେ ଶିକ୍ଷା। ପିଠାଗତା, ବଡ଼ ଗତା,
ଚିତା ଓ ମୁରୁଜ ଲେଖା, ପୁଲଗୁଡ଼ା, ଆସନ ତିଆରି
ସହିତ ପଢା ଚାଲିଥିଲା। ଏମିତିରେ ୧୯୭୦ରେ
ପାଷି ଲୟର ଡିଗ୍ରୀ ପରାକ୍ରା ପରେ ମୋ ବାହ୍ୟର
ହେଲା। ବାହ୍ୟର ପରେ ପରିବାରର ଦାନ୍ତିତ୍ବ
ସାଙ୍ଗକୁ ପୁଣି ପାଠପତ୍ର ଆରମ୍ଭ କଲି। ୧୯୭୩ରେ
ଓଡ଼ିଆ ଅନର୍ଦ୍ଦରେ ପ୍ରଥମ ଶ୍ରେଣୀରେ ପ୍ରଥମ ହେବାର
ସୌଭାଗ୍ୟ ପାଇଲି। ସେତେବେଳକୁ ମୋର ପୁଅଞ୍ଜିଆ
ମୁକ୍ତଜଣ ଯାକ ଜନ୍ମ ହୋଇପାରିଥିଲେ। ତା'ପରେ
ବାଣୀବିଶ୍ୱାରରେ ଓଡ଼ିଆରେ ଏମ୍ବେ ଓ ପରେ
ରିଜିଓନାଲ୍ କଲେଜରେ ବିଜତି କଲି। ୧୯୭୭ରେ
ମୋର ଆଭ୍ୟନ୍ତ ଆପଏଷଣମେଣ୍ଟ ହେଲା ବି.ଜେ.ବି.

ଜୀବିଂ କଲେଜରେ । ସେତେବେଳେ ଆଉହକରେ
ଚାକିରି କଲେ ଏ ମାସରେ ଥରେ ଦରମା ମିଳୁଥିଲା ।
ଡେଶ୍ ମୋ ଦରମା ପାଇବାକୁ ନେଇ ପୁଆଣ୍ଡିଆଙ୍କ
ସହିତ ଶୁଣୁର ବି ବେଶ ଆଗ୍ରହୀ ଥିଲେ । ସେ
କଥୁଥିଲେ, ବୋହୁର ଚାକିରି ପଇସାରେ ପ୍ରଥମେ
ମାନସିକ ପୂର୍ବ କରିବେ । ଆମବେଳେ ବେସିକ ଦରମା
ଥିଲା ୪୯୪ ଟଙ୍କା, ଡି.୧. ଛତ୍ୟାଦି ଦିଶି ମାସିକ ୨୧୭
ଟଙ୍କା ହିବାରରେ ଛାନ୍ମାସ ପରେ ଯେବେ ଦରମା
ପାଇଲି ପ୍ରଥମେ କିଛି ଟଙ୍କା ଶୁଣୁରଙ୍କୁ ଦେଖଥିଲି ପୂଜା
କରିବାକୁ କିମ୍ବା ଟଙ୍କାରେ ଶାଶ୍ଵତ ପାଇଁ ଶାଲ କିମ୍ବାଥିଲି
ଆଉ କିମ୍ବା ଟଙ୍କାରେ ପିଲାମାନଙ୍କୁ ନେଇ ନଦନକାନନ
ପାଇଥିଲି କୁଳିବାକୁ । ତା'ପରେ ଆଉ ଯାହା ବଳିଲା
ସେଥୁରେ ପିଏର. ଡି.ପାଇଁ ରେଜିଷ୍ଟ୍ରେଶନ କଲି । ଏକଥା
ଶୁଣି ଶୁଣୁର କହିଲେ, ‘ଏତେ କଷ୍ଟ କରି ପାଠ ପଡ଼ିଲୁ,
ଚାକିରି ବି କଲୁ ପୁଣି କି ପାଠ ପଡ଼ିଲୁ’ ? କଣ୍ଠ ହଜାର
ଟଙ୍କା ଦରମା ପାଇବୁ ? ଅଛି ସେ ସବୁ କଥା ମନେ
ପଡ଼ିଲେ ଆନନ୍ଦ ଲାଗୁଛି । ଠିକ୍ ସେମିତି ମୁଣ୍ଡଲିଗୁଡ଼ି
ନବୋଦୟ ବିଦ୍ୟାଳୟକୁ ଯାଇଥିଲି ମୋ ଜୀବନର
ପ୍ରଥମ ଭାଷଶ ଦେବାକୁ । ଏଥୁପାଇଁ ମୋତେ ୨୦୦
ଟଙ୍କା ମିଳିଥିଲା । ସେହି ଟଙ୍କାରେ ମୋ ବୋଇ ପାଇଁ ବି
ଏକ ଶାଲ କିମ୍ବାଥିଲି । ବୋଇ ବହୁତ ଖୁସି ହୋଇଥିଲା ।
ବୋଉର ଦେହାତ ପରେ ତା'ର ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ତ୍ରୀ ସ୍ବରୂପ ସେହି
ଶାଲକୁ ଦାର୍ଘ ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମୋ ପାଖେ ସାଲାଟି
ରଖିଥିଲି । କ୍ରମେ ଚାକିର ସହ ଲେଖାଲେଖୁ ବି କଲି ।
୧୯୭୯ରେ ମୋର ପ୍ରଥମ କବିତା ବହି ‘ମାମତାର

ଉପପାଦ୍ୟ' ଛପା ହେଲା । ତା'ପରେ ଆଲୋଚନା
ସମାଲୋଚନା, ମୌଳିକ ପ୍ରବନ୍ଧ, ପିତର, ନାଟକ
ଅନୁବାଦ, ଶିଶୁ ସାହିତ୍ୟ, ଜୀବନୀ ଓ ଆମ୍ବଜାବନ
ଜ୍ଞାନାଦି ଲେଖଣି । ଯା'ଉତ୍ତରେ ମୋର ୨୦୧୩
ଉର୍ଧ୍ଵ ପୁସ୍ତକ ପ୍ରକାଶ ପାଇସାରିଲାଣି । ତା'ସାଙ୍ଗ
କେତେକ ପୁସ୍ତକର ମୁଖ୍ୟବନ୍ଧ ଲେଖନ୍ମା ସହ ଅନେକ
ପୁସ୍ତକ ସମ୍ପାଦନା ବି କରିଥାରିଲାଣି । ଖାସ
କରି ମୋ ବାପାଙ୍କ ଜୀବନୀ 'ଇତିହାସର
ହଜିଲା ଖୁଅ' ରଚନା କରିଥା ଥିଲା ମୋ
ଜୀବନର ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଉପଲବ୍ଧି ।
ଡେବେ ଏହି ଲେଖାଲେଖନ୍ମୁ
ନେଇ ସାହିତ୍ୟ ଏକାଡେମୀ
ପୁରସ୍କାର ସମେତ ଥାବୁନ୍ତି
ଅନେକ ପୁରସ୍କାର ଓ ସମ୍ମାନ
ମଧ୍ୟ ମୋତେ ମିଳିଥାରିଲାଣି ।
ଯେବେ ବି ମୁଁ ପୁରସ୍କାର ଅବା
ସମ୍ବନ୍ଧନା ପାଏ, ମୋ ପୁଅଞ୍ଜିଆ
ମୋତେ ନିଷ୍ଠ୍ୟ କିଛି ଉପହାର
ଦେଇଥାନ୍ତି, ଯାହା ମୋ ପାଇଁ ଖୁବ
ଆନନ୍ଦବାସକ । ଡେବେ ୨୦୧୩
ମସିହାରେ ବାଣୀବିହାରର ପ୍ରଫେସର
ଭାବେ ଗଢିରୁ ଅବସର ନେବା
ପରାତ୍ମା ଲେଖାଲେଖ୍ନ ସହ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରକାଶ
ସମାଜମଙ୍ଗଳ କାର୍ଯ୍ୟ କରି ମୁଁ ମୋର ସମୟ
ଅତିବାହିତ କରୁଛି ।

ପ୍ରଥମ
ରୋଜଗାର
ଅବସରପ୍ରାସ୍ତୁତ ପ୍ରଫେଣ୍ଡ
ତଥା ଲେଖନ
ଡ. ସଂଘମିତ୍ରା ମି
ନିଜ ପ୍ରଥମ ରୋଜଗାର
ସାହିତ୍ୟକାରୀ
ଯାହା କୁହନ୍ଦି

ବେସୁରା ଗୀତକୁ ଅଲଣା କଥା,
ଘଡ଼ିକି ଘଡ଼ି ଘୂରାଏ ମଥା

ପ୍ରଶ୍ନ- ଯେତେ ଥର ପ୍ରେମ କରିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରୁଛି ଅସପଳ
ହେଉଛି କାହିଁକି ? ମୁଁ କ’ଣ କେବେ ପ୍ରେମ କରିପାରିବି
ନାହିଁ ?

ଉତ୍ତର: ଆପଣ ପ୍ରେମ କରିପାରିବେ ନାହିଁ ବୋଲି ଧାରଣା ମନରେ ଆଶକ୍ତ ନାହିଁ । କାରଣ ଏତକି ମନୋଭାବ ନେଇ ପ୍ରେମ କରିବାକୁ ବାହାରିଲେ ଲାଭ କିଛି ହେବ ନାହିଁ । ଗୋଡ଼ ଆଗକୁ ଯିବ କିଣିଶ, ମନରେ ‘କିନ୍ତୁ, ହେଲେ, ଯଦି’ ଆଦି ପ୍ରଶ୍ନ ଉଠିବ । ତାକୁ ସମାଧାନ କରୁ କରୁ ପାଗ ବିଷିତିଯାଇଥିବ । ବାକି ରହିଲା ଏକତରପା ପ୍ରେମ କଥା । ‘ବେସ୍ତୁରା ଗାତ୍ରୁ ଅଳଶା କଥା, ଘଢିକି ଘଢି ଘୂରାଏ ମଥା ।’ ଠିକ୍ ସେହିପରି ଏକତରପା ପ୍ରେମ ସ୍ଵାହୀନ ପୋଡ଼ା ତରକାରି ପରି । ତେଣୁ ମନକୁ ଦୃଢ଼ କରି ଆଗକୁ ସମୟ ଆସିବ ଆପଣଙ୍କ ପ୍ରେମ ମିଶନ ନିମିଷକ ମଧ୍ୟରେ ସଫଳ ହେବ ।

ପ୍ରଶ୍ନ—କିମ୍ବେ କି ସାଥୀ, ମନୁଷ୍ୟ ଏକ ସାମାଜିକ ପ୍ରାଣୀ
ହୋଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ କେତେକ ଅସାମାଜିକତାକୁ କାହିଁକି
ଆପଣେଇ ନିଅନ୍ତି ?

-ବିଜୁ ସାହୁ, ଭୂମିକା ଭେରାଇଟି ଷ୍ଟୋର, ନାଗବାଲି ବଜାର,
କଟକ

ଉତ୍ତର: ଯାହାର ମନ ଯେଡ଼େ ତାହାର ପ୍ରଭୁ ସେଡ଼େ । ତେଣୁ
କାହାର ମାନସିକତାକୁ ଆମେ ସହଜରେ ମାପିପାରିବା ନାହିଁ ।
ନିଆଁ ଉତ୍ତରପ୍ରଦ ଏବଂ ସେଥିରେ ଗୋଡ଼ ପୂରାଇଲେ ପୋଡ଼ିଯିବ
କିଏ ନ ଜାଣେ କହିଲେ, ହେଲେ କେତେକେ ଜାଣିଶୁଣି
ଏଭଳି କାମ କରିବାକୁ ପଣ୍ଡାତପଦ ହୋଇ ନ ଥାନ୍ତି । ତେଣକି
ନିଜ କର୍ମକୁ ନେଇ ପାଳ ବିଧାତା ଯୋଧୁଦେଇଛି । ଯିଏ ଯାହା

କରବ ତାହାର ଫଳ ମଠ ହେବ କ ଖଚା ତାହା ପୁଷ୍ଟି ଗକେ
ଚିନ୍ତାକଲେ ହୁଅନ୍ତାନି !

ପ୍ରଶ୍ନ— ମୁଁ କଲେଇ ଯିବା ସମୟରେ ଜଣେ ଛିଆ ମୋତେ
ଦେଖୁ ମୁହଁକି ହସି ଦିଏ ଏବଂ କଣେଇ କଣେଇ ଚାହିଁଦିଏ ।
କାହିଁକି ?

-ମୀନା ବେହେରା, ଖଣ୍ଡାଏତା କଟକି

ଭାଗୀତା: କୁଆରା ଆଖୁରେ ପ୍ରେମର ଲସାରା ଭର ରହିଥାଏ ।
 ତାକୁ କେବଳ ପଡ଼ି ପାରିଲେ ହେଲା । ଜଣେ ଝିଅ ଆପଣଙ୍କୁ
 କଣେଇ କଣେଇ ତାହୁଁ, ମୁହୂର୍ତ୍ତି ହସି ଦେଉଛନ୍ତି - ଯା' ଠାରୁ
 ଆଉ ଗୋଲଭେନ ଅପରବୁନ୍ଧିଟିକ' ଶ ଥାଇପାରେ ? ସେହି
 ରୂପସାର ମିଠା ହସରୁ ପ୍ରେମର ଖେଳକ ଦେଖୁପାରୁନାହାନ୍ତି ?
 ଯଦି ହଁ, ତେବେ ଭାବି ଭାବି ଆଉ ସମାଧି ନଷ୍ଟ କରୁଣ୍ଟି
 କାହିଁ ? ମନ ଖୋଲି ତାକୁ 'ଆଜ ଲଭ ଯୁ' କହି ଦିଅନ୍ତୁ
 ନା ! ସେପରି ସିରନାଲ ମିଳିଗଲେ କେବଳ ଧାତି ଦେଖୁ
 ମାଡ଼ିଯିବା କଥା ।

ପ୍ରଶ୍ନ—କେତେକ ପ୍ରେମିକ-ପ୍ରେମିକା ବାହାହୋଇ ଘରସଂବାର
କରିବାକୁ ଚାହାନ୍ତି । ପୁଣି ଆଉ କେତେକେ ପ୍ରେମକୁ ଗାଲମ
ପାୟ ଭାବରେ ଗ୍ରୁହଣ କରି ତା' ସହ ଖେଳ ଥାଆନ୍ତି ।
ସେମାନେ ଏମିତି କାହିଁକି କରନ୍ତି ?

ଭାବ: ପ୍ରେମର ସବୁବେଳେ ଦୁଇଟି ସାକ୍ଷ ଜଫେକ୍ତ ଥାଏ—
ଗୁଡ଼ ଆଉ ବ୍ୟାହା ଯଦି ପ୍ରେମ ଠିକ୍ ଭାବରେ ଚାଲିଲା
ତେବେ କିନ୍ତୁ ପରାୟ ନାହିଁ । ପେତେବେଳେ ପ୍ରେମ ସହ
କେହି ଖେଳିବାକୁ ଚେଷ୍ଟା କରନ୍ତି, ସେହି ଅନୁସାରେ ଫଳ ମଧ୍ୟ
ଭୋଗିଥାଆନ୍ତି । ତେଣୁ ସବୁବେଳେ ନିର୍ମଳ ପ୍ରେମ କରନ୍ତୁ
ସକରସ ହେବାର ଯୋଗେଥେ ଚାନ୍ଦ ରହିଛି ।

ଟେଟି ପ୍ୟାଣ୍ଡେସ୍

ଜିନ୍ଦ୍ଗ, କ୍ୟାପ୍ରି, ଲେଗିଙ୍ସ୍ ଓ ପାରମ୍ପରିକ ସାଲଖାର
ପିନ୍ ପିନ୍ ଯଦି ବୋର୍ ହୋଇଗଲେଣି, ତେବେ
ଗ୍ରାଏ କରନ୍ତୁ ନିମ୍ନରେ ଦିଆଯାଇଥିବା
ଏହିସବୁ କୁଳ ପ୍ୟାଣ୍ଡେସ୍ ଆଉ ପାଆନ୍ତୁ ଫ୍ରେସ୍ ଓ
ଷ୍ଟାଇଲିସ୍ ଲୁକ୍.

କ୍ୟୁଲକ୍ଟ୍ରୁଲ୍— ଏହି ପ୍ୟାଣ୍ଡେସ୍ ବହୁତ ଫ୍ଲୋଅ ଓ
କଞ୍ଚର୍ଚେବୁଲ୍ ହୋଇଥାଏ। ପ୍ଲାଗୋର
କୋଣେ ଅନ୍ୟ ଅସ୍ତ୍ରନ ବାହୁଂୟଲେ
ତା'ହେଲେ ଏହାକୁ ଗ୍ରାଏ କରିପାରିବେ।
ଏହାର ଲମ୍ବ ଆଶ୍ଵ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ହୋଇଥିବାରୁ
ଏହାକୁ ପିନ୍ ଚଲିବାରେ ବି ଅସୁବିଧା
ହୋଇ ନ ଥାଏ। ଏହାସହିତ କ୍ରୂପ ଟପ୍,
ଅଫ୍ କିମ୍ବା କୋଲୁ ଶୋଲୁର ଚମ୍ପ ପେଯାର
କଲେ ଭଲ ଲାଗେ।

ସିଗରେଟ୍ ପ୍ୟାଣ୍ଡେସ୍— ଏହାକୁ ଆପଣ ଶର୍ଟ
କିମ୍ବା କୁର୍ତ୍ତା ସହିତ କ୍ୟାରୀ କରିପାରିବେ।
ବୁଡ଼ିଦାର, ଲେଗିଙ୍ସକୁ ଛାତି ଏହାକୁ ଗ୍ରାଏ
କରନ୍ତୁ। ଦେଖିବେ ଏକ ଭିନ୍ନ ଷ୍ଟାଇଲିଶ୍ ଲୁକ୍
ମିଳିବ। ଲକ୍ଷଣଭ୍ୟ ଅବା ଅପିସ ଯାଉଥିଲେ
ସାଧାରଣ ଆଶ୍ଵ ଲମ୍ବର କୁର୍ତ୍ତ ସହ ଏହାକୁ
କ୍ୟାରୀ କରନ୍ତୁ। ପାର୍ଟ୍ ପାଇଁ କ୍ରୂପ ଟପ୍ ଅବା
ନ୍ଯୂନ୍ କୁର୍ତ୍ତ ସହ ଏହାକୁ ପେଯାର କରିପାରିବେ।
ଏହି ପ୍ୟାଣ୍ଡେସ୍ ପ୍ଲେନ୍ ଓ ପ୍ରିୟେତ୍ ସବୁପ୍ରକାରର
ଅସ୍ତ୍ରନ ଉପଲବ୍ଧ। ମତନ୍ ଲୁକ୍ ପାଇଁ ଏହାସହ
ତ୍ରୈତୀ ଟେଲ୍ କର କୁର୍ତ୍ତ ଓ ଫ୍ଲେଯର୍ କୁର୍ତ୍ତ ଚମନ
କରନ୍ତୁ। ଏହାସହିତ କପଟାର କୁର୍ତ୍ତ ଓ ଲଙ୍ଘ
ଷ୍ଟ୍ରେଟ୍ କୁର୍ତ୍ତ ପିନ୍ଲେ ପ୍ରଫେଶନାଲ ଥଥୀ
ଅପିସ ଲୁକ୍ ମିଳିଥାଏ।

ଥ୍ରାଇଡ୍ ଲେଗତ ପ୍ୟାଣ୍ଡେସ୍—ଆଜିକାଲ ଏହି
ପ୍ୟାଣ୍ଡେସ୍ ରାହିଦା ବହୁତ ରହିଛି। ବଲିଉଡ଼ର
ସେଲିବ୍ରିଟିମାନେ ବି ଏହାକୁ ପିନ୍ କୁଳ ଓ
ଷ୍ଟାଇଲିଶ୍ ଲୁକ୍ ପାଉଛନ୍ତି। କଟନ୍ତାରୁ ଆରମ୍ଭ

କରି ଡେନିମ ସବୁପ୍ରକାର ଫ୍ରେନ୍ଟିକରେ
ଏହା ଉପଲବ୍ଧ ହୁଏ। ଏହା ସହିତ ଶର୍ଟ,
ପିନ୍ଗେଟ୍ ଚମ୍ପ ଓ କୁର୍ତ୍ତ ପେଯାର କଲେ ଭଲ
ଲାଗେ। ହୋଇର୍ କମ୍ ହୋଇଥିଲେ ଅଧିକ
ଫ୍ଲେଯର୍ଟବାଲା ପ୍ୟାଣ୍ଡେସ୍ ବାଛନ୍ତୁ ନାହିଁ। ଏହାସହ
ହୋଇ ହିଲ ପିନ୍ କଲ୍ପିନ୍ ଲୁକ୍ ପାଆନ୍ତୁ।

ପ୍ଲାଜେ— ବେଶକମ୍ପେଟ୍ରୁଲ୍ ଏହି ବଚମା। ଏହାକୁ
ଟି-ଶର୍ଟ, ଅବା ଶର୍ଟକୁ ଟକ୍ ରନ୍ କରି ଏବଂ
କୁର୍ତ୍ତ ସହ ବି ପିନ୍ଫାରିବେ। କହିବାକୁଗଲେ
ଏହାକୁ ଭିନ୍ନ ପ୍ରକାର ଚମ୍ପ ସହ କ୍ୟାରୀ
କରାଯାଇପାରେ। ତେବେ ଶର୍ଟ କୁର୍ତ୍ତ ଅବା
ଚମ୍ପ ସହ ଏହା ବେଶି ଭଲ ଲାଗେ। କାରଣ
ଏହାଦ୍ଵାରା ପ୍ୟାଣ୍ଡେସ୍ ଷ୍ଟାଇଲ୍ କରି ହୋଇ
ନ ଥାଏ। କୁଳ, କାକ୍ତୁଆଲ୍ ଆଉଟିଂ ପାଇଁ
ପିଣ୍ଡେଇ ପ୍ଲାଜେ ଭଲ ଅସ୍ତ୍ରନ।

ଧୋତି ପ୍ୟାଣ୍ଡେସ୍— ପଟିଆଳା ସମ୍ଭାବନା
ରିକେ ବ୍ରେକ ଦେଇ ଏହା ସହିତ ସାମଞ୍ଜସ୍ୟ
ଥିବା ଧୋତି ପ୍ୟାଣ୍ଡେସ୍କୁ ଆପେଣେ ତ୍ରୈତୀ
ଲୁକ୍ ପାଆନ୍ତୁ। ଏହାକୁ ଧଳା ଶର୍ଟ ସହ ରନ୍
ରନ୍ କରି ପିନ୍ଫାରୁ। ଆଉ ପାଆନ୍ତୁ ଏକ
ଷ୍ଟାଇଲିଶ୍ ଲୁକ୍। ଲୁକ୍କୁ ଚକ୍ର ନେକପିସରେ
କଲ୍ପିନ୍ କରନ୍ତୁ। ଯଦି ଏହା ସହ କୁର୍ତ୍ତ ପିନ୍ଫାରୁ
ଦାହୁଁଛନ୍ତି ତେବେ ତାହା ପ୍ରପର ଫିର୍ଟ ଓ
ହିୟ ଲୋଇର ହେବା ଜରୁରା। ଯଦି ଆପଣଙ୍କ
ଶରୀର ପିଯର ଶେପର ତେବେ ଏହି ପ୍ୟାଣ୍ଡେସ୍କୁ
ଆଭରଣ କରନ୍ତୁ। କାରଣ ଏହାକୁ ପିନ୍ଫାରେ
ହିୟ ଏରିଆ ଅଧିକ ମୋଟା ଲାଗିବା।

ଆପଣଙ୍କ ମୁହଁ ମାଟେଲ ମିରରରେ ଦେଖିବାକୁ ଚାହୁଁଥିଲେ
ଯୋଗାଯୋଗ: ଧରିତ୍ରୀ ଛୁଟିଦିନ, ବି-୧୪ ରସ୍ତେଲଗଡ଼ି
ଶିଳ୍ପିଅଳ, ଭୁବନେଶ୍ୱର-୭୫୧୦୧୦
ଫୋନ୍ ନଂ: (୦୬୭୪) ୨୪୮୦୧୦୧୦
ଫଟୋ ଓବିଜନ୍ୟ: କୁମାର ଶରତ

ସୁରମା

ଏଠାରେ ଫଟୋ ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ପାଇଁ
କିଛି ଚଙ୍ଗା ଦେବାକୁ ପଡ଼େନାହିଁ । ଯୋଗ୍ୟ
ବିବେଚିତ ଫଟୋ ହିଁ ପ୍ରକାଶ ପାଇବା ।

ସ୍ତ୍ରୀୟ
ସ୍ତ୍ରୀୟ

ପ୍ରାର୍ଥନା

ସ୍ଵାମୀ ସ୍ତ୍ରୀଙ୍କୁ - ସବୁଦିନ ସକାଳୁ ଆଖି ଖୋଲୁ
ଖୋଲୁ ମୁଁ ଠାକୁରଙ୍କୁ ପ୍ରାର୍ଥନା କରେ-ସେ
ସମସ୍ତଙ୍କୁ ଭୁମରି ଭଲି ସ୍ତ୍ରୀ ଦିଅଛୁ ।
ସ୍ତ୍ରୀ ଖୁସିରେ - ସତରେ !
ସ୍ଵାମୀ-ହଁ । ଏକୁଚିଆ ମୁଁ ହିଁ କାହିଁକି ଭୁଖ୍ୟ
ରହିବି ? ସେଇଥୁପାଇଁ ।

ଭଉଣୀ

ସ୍ଵାମୀ ବହୁତ ଧୀର ସ୍ଵରରେ ଅନେକ
ସମୟଧରି ଫୋନ୍‌ରେ ଗପୁ ଥାଆନ୍ତି । ତାକୁ
ଦେଖୁ ସ୍ତ୍ରୀ- ତମେ ଏତେ ସମୟ ଧରି ବୁଝି
ବୁଝି କାହା ସହ କଥା ହେଉଛ ?
ସ୍ଵାମୀ- ଆରେ ଭଉଣୀ ସହ ।
ସ୍ତ୍ରୀ- ଭଉଣୀ ସହ ତ ରମ୍ଭନ, ତା'ହେଲେ
ଚୋରଙ୍କ ଭଲିଆ କାହିଁକି କଥା ହେଉଛ ?
ସ୍ଵାମୀ- ସେ ମୋ ଭଉଣୀ ନୁହଁ, ତୁମ ଭଉଣୀ ।

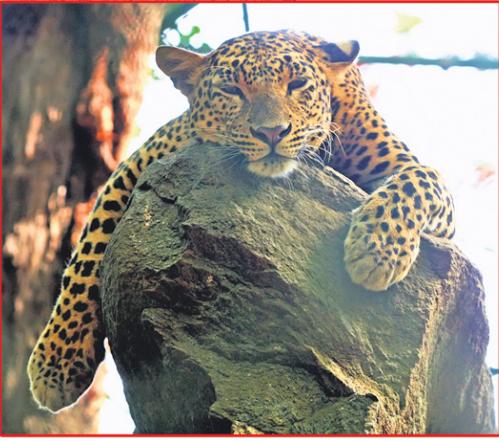
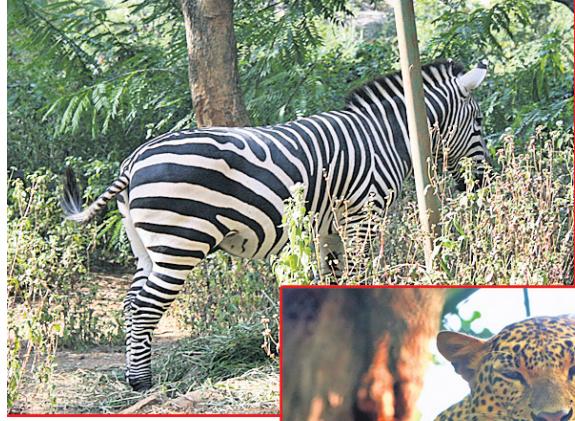
ନାମ

ପୁଅଘର ଖିଆ ଦେଖିବାକୁ ଆସିଥାଆନ୍ତି ।
ପୁଅଘର- ଆପଣଙ୍କ ଖିଆର ନାମ କ'ଣ ?
ଖିଆର-ଆମର ପ୍ୟାରୀ, ସମସ୍ତଙ୍କ ପ୍ୟାରୀ...
ରାମପ୍ୟାରୀ । ତେବେ ଆପଣଙ୍କ
ପୁଅଘର ନାମ କ'ଣ ?
ପୁଅଘର-ଆମର ଗୁ, ତୁମର ଗୁ,
ସମସ୍ତଙ୍କ ଗୁ...ଜଗୁ ।

ବେଙ୍ଗାଲୁରୁ ବାନେରଘାଟ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଉତ୍ସବରେ ପ୍ରସରଣ କରିଛି

ବେଙ୍ଗାଲୁରୁ ବାନେରଘାଟ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଉତ୍ସବରେ ବିରଳ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ସମେତ ଜାତିଜୀବିକା ପ୍ରଜାପତି ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ରହିଛି । ତା'ଛାକୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ମନୋରଞ୍ଜନ ପାଇଁ ଟ୍ରେକିଂ ଓ ହାଇକିଂର ସୁବିଧା ସହିତ ସଫାର ବ୍ୟବସ୍ଥା ମଧ୍ୟ ଏଠାରେ କରାଯାଇଛା ।

କାନ୍ତକର ରାଜ୍ୟାନୀ ବେଙ୍ଗାଲୁରୁଠାରୁ ପ୍ରାୟ ୨୨ କି.ମି ଦୂରରେ ରହିଛି ବାନେରଘାଟ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଉତ୍ସବ । ସୁଚନାନ୍ତ୍ୟାୟୀ, ୧୯୭୦ ମସିହାରେ ଗଢ଼ିଥିଥିବା ଏହି ଉତ୍ସବାନ୍ତିକୁ ୧୯୪୪ ମସିହାରେ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଉତ୍ସବର ମାନ୍ୟମାନ୍ୟ ମିଳିଥିଲା । ପ୍ରାୟ ୨୦୦.୫୧ ବର୍ଗମି.ମୀ. ପରିସାମା ବ୍ୟାପ୍ତ ଉତ୍ସବର କିଛି ଅଂଶକୁ ନେଇ ୨୦୦୭ରେ ଏକ ଜେବିକ ଉତ୍ସବର ଏଠାର ଗଢ଼ି ଉଠିଲା, ଯାହାର ନାମ ରଖାଗଲା ବାନେରଘାଟ ଜେବି ଉତ୍ସବ । କେବଳ ସେତିକେ ନୁହେଁ, ଏହି ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଉତ୍ସବର ମଧ୍ୟରେ ଏକ ଚିତ୍ରାଖାନା, ଏକ ପ୍ରାଣୀ ପୁନରୁଦ୍ଧାର କେନ୍ଦ୍ର, ଏକ ପ୍ରଜାପତି ଉତ୍ସବ, ଏକ ଆକୃତିମ୍ବ, ଏକ ସାପ ଗୁହ୍ବର ଏବଂ ଏକ ସପାରି ପାର୍କ ଥୁବାର ମଧ୍ୟ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ ।

କେବେ ଯିବେ

ବର୍ଷର ସବୁ ସମୟରେ ବୁଲିଯିବାର ସୁବିଧା ଏଠାରେ ରହିଛି । ଶ୍ଵାନୀୟ ପାଣିପାଗ ସୂଚନା କେନ୍ଦ୍ରର ମତାନ୍ତ୍ୟାୟୀ, ବର୍ଷାରା ଏଠାକାର ଜଳବାୟୁ ବେଶ ଅନୁକୂଳ ରହିଥାଏ । ବର୍ଷା ବି ଏଠାରେ ବାର୍ଷିକ ୩୦୦ ମି.ମ. ହେଉଥିବାର ରେକର୍ଡ ରହିଛି । ତେବେ ବର୍ଷାଦିନେ ଗଲେ ପଶୁପକ୍ଷୀଙ୍କ ହୃଦୟ ନିକଟରୁ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ନ ମିଳିପାରେ । ତେଣୁ ଏହି ଦୃଷ୍ଟିରୁ ଅଭୋବରୁ ତୁଳନ ହେଉଛି ଏଠାକୁ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଯିବା ପାଇଁ ସବୁରୁ ଉପଯୁକ୍ତ ସମୟ ।

କେମିତି ଯିବେ

ଏହି ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଉତ୍ସବର ନିକଟରୁ ଯିବା ପାଇଁ ଗମନାଗମନର ମଧ୍ୟ ବେଶ ସୁବିଧା ରହିଛି । ବେଙ୍ଗାଲୁରୁ ସହରରୁ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ସମୟ ବ୍ୟବଧାନରେ ଏଠାକୁ ସିରି ବସି ହେଉ ଅବା ଅନ୍ୟ ଚାରିଷ୍ଟ ଯାନବାହନ ଯା'ଆସ କରିଥାଏ । ତେଣୁ ସଢ଼କପଥ, ରେଳପଥ ହେଉ ଅବା ଆକାଶପଥ ମାଧ୍ୟମରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ରଥମେ ଆସି ବେଙ୍ଗାଲୁରୁରେ ପହଞ୍ଚିବାରୁ ଯେ କୌଣସି ଯାନ ସାହାଯ୍ୟରେ ସୁବିଧାରେ ଯାଇ ବାନେରଘାଟ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ

ଉତ୍ସବରେ ପହଞ୍ଚାରିବେ ।

କ'ଣ ଦେଖିବେ

ଏହି ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଉତ୍ସବରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ହାତ, ମହାବଳ ବାଘ, ଧଳାବାଘ, ଚିତାବାଘ, ସିଂହ, ଗଯଳ, ବିଲୁଆ, ଭାଲୁ ଗଧୁଆ, କୃଷ୍ଣାର ମୃଗ, ତ୍ରିତୀ ହରିଣ, ଏଥାର ଲମ୍ବା ଲାଙ୍କୁଡ଼ ବିଶିଷ୍ଟ ମାଙ୍କଡ଼, ଭାରତ ଓ ଦ.ପୁ. ଏଥାର ଏକ ଜାତାୟ ମୁଶାପରି ଗାଲ ଥିବା ମାଙ୍କଡ଼, ଝିଙ୍କ, ଗୋଲୁଆ, ବାରହା, ବକ୍ରଜାପୁ ଲତ୍ୟାନିଙ୍କୁ ଦେଖିବାକୁ ମିଳିଥାଏ । କେବଳ ସେତିକେ ନୁହେଁ ପ୍ରାୟ ୧୦୦୦ ରେ ଏକ ଜାତିଜୀବିକା ପାଶ୍ବ ବି ଏଠାରେ ଦେଖା ଯାଇଥାଏ । ସେହିପରି ଉତ୍ସବର ମଧ୍ୟରେ ଥୁବା ସର୍ବ ଗୁହ୍ବର ସୁଯୋଗ ପାଇଥାଏ ବି ବିଭିନ୍ନ ପ୍ରଜାତିର ସାପ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ପାଇଥାଏ ।

ପ୍ରଜାପତି ଉତ୍ସବରେ: ସୁଚନାନ୍ତ୍ୟାୟୀ, ୧୦୦୭ ମସିହାରେ ଏହି ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଉତ୍ସବର ମଧ୍ୟରେ ଏକ ସତତ ପ୍ରଜାପତି ଉତ୍ସବର ଖୋଲା ଯାଇଥିଲା । ଉତ୍ସବର ପରିସାମା ମଧ୍ୟରେ ପ୍ରାୟ ୩୦ ହଜାର ବର୍ଗ ମି. ଅଞ୍ଚଳକୁ ନେଇ ଏହି ପ୍ରଜାପତି ଉତ୍ସବରେ ଖୋଲାଯାଇଛି । ଯେଉଁରେ ରହିଛି ଏକ ପ୍ରଜାପତି ସଂରକ୍ଷଣ କେନ୍ଦ୍ର, ଏକ ମୁଜିଯିମ୍ ଏବଂ ଗୋଟିଏ ଅଭିଓ-ଭିଲୁଆଲ ରୂପ । ଏଠାରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଜାତିଜୀବିକା ପ୍ରଜାପତି ଦେଖିବା ସହ ସେମାନଙ୍କ ବିଷୟରେ ଅନେକ ଥଥ୍ୟ ମଧ୍ୟ ସଂଗ୍ରହ କରିପାରିବେ ।

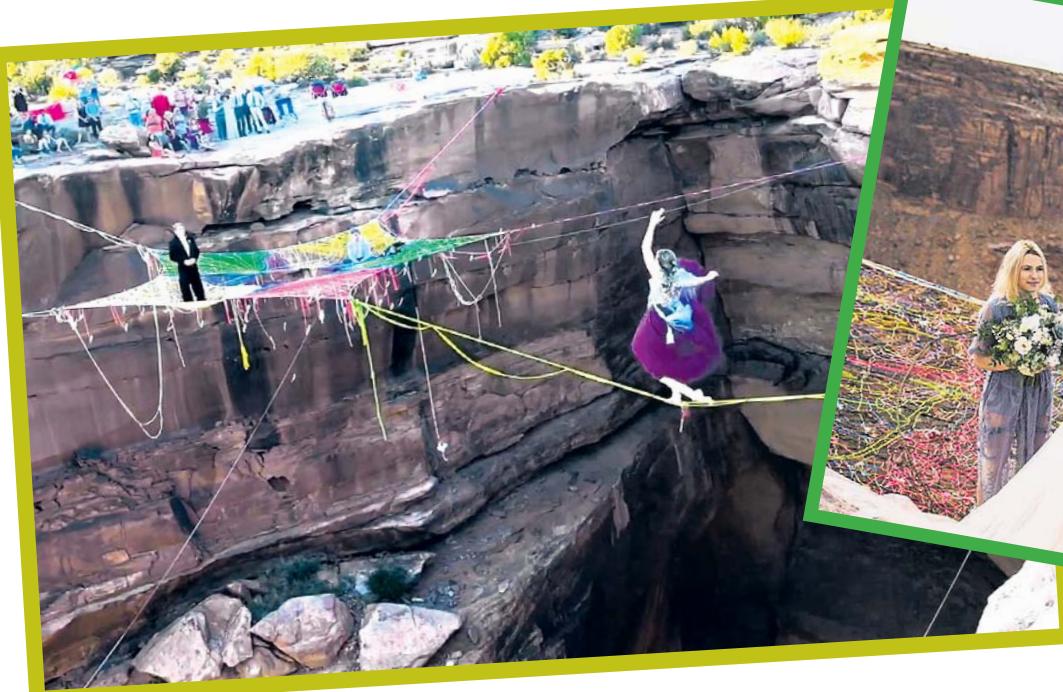
ସଫାର ମାଜା ସହ ଟ୍ରେକିଂ ଓ ହାଇକିଂର ସୁବିଧା ବାନେରଘାଟ ରାଷ୍ଟ୍ରୀୟ ଉତ୍ସବର ଭିତରେ ସଫାରିର ମଧ୍ୟ ବ୍ୟବସ୍ଥା କରାଯାଇଛି । ଏହି ସଫାରିରେ ମୁଖ୍ୟତଃ ତ୍ରିତୀ ହରିଣ, ଭାଲୁ, ସିଂହ, ଧଳା ବାଘ ଓ ମହାବଳ ବାଘଙ୍କ ନିକଟରୁ ଦେଖିବାର ସୁଯୋଗ ରହିଛି । ସେହିପରି ଉତ୍ସବର ମଧ୍ୟରେ ଏମିତି ବି କିଛି ପ୍ଲାନ ଥିଲା, ଯେଉଁରେ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଟ୍ରେକିଂ ଓ ହାଇକିଂର ମାଜା ନେଇପାରିବେ ।

ତଳେ ମୃତ୍ୟୁ, ଉପରେ ବିବାହ

ବାହାକୁ ଶୁରଣୀୟ ଓ ଅଭୂଲା କରିବା ପାଇଁ ଆଜିକାଳି ମୁବତାୟୁବକମାନେ ଅଜବ ତରିକା ଆପଣଭାବିତ ଯେଥିମଧ୍ୟ କିଛିଟା ବେଶ ମଜାଦାର ହୋଇଥିବାବେଳେ ଆଉ କିଛିରେ ଥାଏ ଜାବନ ପ୍ରତିବିପଦ । ତଥାପି ଏହି ବିବାହ ଯେମିତି ଏକ ବ୍ରେଷ୍ଟ ପାଲଟିଗଲାଣି । ‘ପିପଲୁ ଆଖି ଦି ଇଣ୍ଡିପେଣ୍ଡେଣ୍ଟ’ର ଖବର ଅନୁସାରେ ଆମେରିକାର କାଲିଫର୍ନୀଆରେ ରହୁଥିବା ଏକ ଯୋଡ଼ି ଉଚାହର ମୋଆବରେ ଥିବା ଏକ ବିଶାଳ ତଥା ୪୦୦ ଫୁଟ ଗଭାର ଘାଇ ଉପରେ ସେସି ନେଟ୍ ଲଗାଇ, ସେହି ନେଟ୍ ବା ଜାଲି ଉପରେ ରହି ବିବାହର ସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ରାତିମାତି ପାଳନ କରିଛନ୍ତି । ଯଦିଓ ସେମାନଙ୍କ ବିବାହ ଗତବର୍ଷ ନିଜେମରେ ହୋଇଛି, ହେଲେ ଏବେ ସେମାନେ ଏହି ରୋମାଞ୍ଜକର ବିବାହର ଫଳୋ ସୋଧିଆଲ ମିଡ଼ିଆରେ ଅପଳୋଡ଼ କରିଛନ୍ତି । ଆଉ ତାହୁଁ ତାହୁଁ ତାହା ଭାଇରାଲ ହୋଇଯାଇଛି । ଏହି ବିପଞ୍ଚନକ ବିବାହ କରିଥିବା ଦମ୍ପତ୍ତି ପେସାରେ ବି ଆତଭେଶେରସା । ଦୁହେଁ

ପେସାଗତ କ୍ଷେତ୍ରାଳନର ବା ଦଉଡ଼ି ଉପରେ ଚାଲି ଖେଳ ଦେଖାନ୍ତି । ଖାସ ସେଇଥିପାଇଁ ଦୁହେଁ ଏହି ବିପଞ୍ଚନକ ଶ୍ଵାନକୁ ବିବାହ ପାଇଁ ରଖନ କରିଥିଲେ । ଏହି ଦମ୍ପତ୍ତି ମଧ୍ୟରେ ବରଙ୍କ ନାମ ହେଉଛି ରାଯନ କେବୁ ଓ କନ୍ୟା ହେଉଛନ୍ତି କିମ୍ବଳ ଟେଙ୍କଗିର । ବରକନ୍ୟା ଘାଇର ମଧ୍ୟଭାଗମୁକ୍ତ ମୁଖ୍ୟ ଜାଲିକୁ ବନ୍ଦାୟାଇଥିବା ସବୁ ଦଉଡ଼ି ଉପରେ ଚାଲି ଚାଲି ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ଆଉ ସେମାନଙ୍କ ବନ୍ଦୁ ଓ ପାତ୍ରୀ ମଧ୍ୟଭାଗର ମୁଖ୍ୟ ଜାଲିକୁ ଲଗାଇ ବନ୍ଦାୟାଇଥିବା ଅନ୍ୟ ଏକ ଜାଲିର ରାସ୍ତାରେ ଚାଲି ଚାଲି ଯାଇ ବିବାହଶ୍ଵଳରେ ପହଞ୍ଚିଥିଲେ । ପାରାସୁମ ମାଧ୍ୟମରେ ୧୦ଲଙ୍ଘ ପ୍ଲାଟର ଗଲ୍ଲ ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ଉଡ଼ି ବରକନ୍ୟାଙ୍କ ଉପରେ ପୁଲା ପକାଇଥିଲେ । ତେବେ କେବଳ ସେମାନଙ୍କ ବିବାହ ନିଆରା ଓ ରୋମାଞ୍ଜକର ନ ଥିଲା ରିସେସନ୍ ବି ଥିଲା ବେଶ ରୋମାଞ୍ଜକର । ଆଉ ତାହାକୁ ମରୁଭୂମିରେ କରାୟାଇଥିଲା ।

କାର୍ତ୍ତିକ କର୍ଣ୍ଣର

ସତ୍ୟ

ସବୁଟି ପିଟ

ଭିନ୍ନ ଆଉ ସତ୍ୟ – ଏ ଦୁହଁ ପରିଷ୍ଵରର ପରିପୂରକ । ଏମିତି କହିଲେ ଆସୁଥିବେଶି ଠିକ୍ ହେବ ଯେ, ସତ୍ୟଙ୍କର ଜନ୍ମ କେବଳ ଅଭିନନ୍ଦ କରିବା ପାଇଁ । କୌଣସି ପରିପ୍ରେତରେ ପଡ଼ି ସେ ଅଭିନନ୍ଦକୁ ଆସିବାହାନ୍ତି । ବରଂ ଅଭିନନ୍ଦ ପ୍ରେମରେ ପଡ଼ି ସେ ଅଭିନନ୍ଦ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପାଦ ଥାପିଛନ୍ତି । ପ୍ରଥମେ ଆଲବମ୍, ପରେ ସିରିଏଲ୍ ଓ ପିଲ୍ଲ ଏବଂ ଏବେ ଅପେରାରେ ଯୋଗଦେଇ ସତ୍ୟ ଏହାର ପ୍ରମାଣ ଦେଇଛନ୍ତି । ଗତ ଯାତ୍ରା ସିଜନରେ ‘ତୁଳସୀ’ ଶରୀରାଚ୍ୟର ଲୋକପ୍ରିୟ ନାଟକ ‘ତୁଳସୀରେ ତୁଳସୀରେ ଲଭ୍ୟର କୁ ସାଧାଳ କରିବାରେ ସତ୍ୟଙ୍କର ଥୁଲା ଏକ ଗୁରୁତ୍ୱପୂର୍ଣ୍ଣ ଭୂମିକା । ଏଥର ମଧ୍ୟ ତୁଳସୀରେ ସେ ତାଙ୍କ ଅଭିନନ୍ଦର ଯାତ୍ରା ଜାରି ରଖୁଛନ୍ତି । ଚିତ୍ର ସିଜନ (ରିପୋର୍ଟ ଲେଖାଯିବା ଦିନ ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ)ରେ ସତ୍ୟ ଦୁଇଟି ନାଟକରେ ଅଭିନନ୍ଦ କରିଛନ୍ତି । ଗୋଟିଏ ମୁନିକି ପ୍ରଦାପ ବେହେରାଙ୍କ ‘ସାତା ଦେବେ ଆଜି ଅଗ୍ରିପରାକ୍ଷା’ ଏବଂ ଅନ୍ୟତି ହେଉଛି ଲିଟିଲ୍ ମାନ୍ଦ୍ରା ବିନୋଦ ରାତରଙ୍କ ‘ମାୟାଜାଲ’ । ଦୁଇଟି ନାଟକରେ ସତ୍ୟଙ୍କର ରହିଛି ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ଧରଣର ଭୂମିକା । ‘ସାତା ଦେବେ ଆଜି ଅଗ୍ରିପରାକ୍ଷା’ରେ ସତ୍ୟ ନାୟକ ଭୂମିକା ନିର୍ବାହ କରିଥିବା ବେଳେ ‘ମାୟାଜାଲ’ରେ ସତ୍ୟଙ୍କର ଭୂମିକା ନେଗେତିବା । ପ୍ରଥମ ନାଟକରେ ସତ୍ୟଙ୍କର ଚରିତ୍ରର ନାମ ପ୍ରଦୋଷ ; ଯିଏ ନିଜ ଲୋକଙ୍କ ଦ୍ୱାରା ପ୍ରତାରଣାର ଶିକ୍ଷାର ହୁଏ । କେହି ତାକୁ ଦୁଇତିନି ସମପ୍ରେ ତାକୁ ସଦେହ କରନ୍ତି । ଦ୍ୱିତୀୟ ନାଟକ ‘ମାୟାଜାଲ’ରେ ଠିକ୍ ଅପୋକିରା । ‘ମାୟାଜାଲ’ରେ ସେ ଜଣେ ବିପଥଗାମୀ ଯୁବକ । ଚଙ୍ଗା ପାଇଁ ସବୁକିଛି କରିବାକୁ ପ୍ରସ୍ତୁତ । ଏମିତିକି ମା’ର କିନ୍ତୁ ବି କାହିଁନେବାକୁ ସେ ତୟାର । ଦୁଇଟି ଯାକ ଚରିତ୍ର ଦସ୍ତାରା । ଏ ଦୁଇଟି ଭିନ୍ନ ତଥା ବିପରୀତଧର୍ମୀ ଚରିତ୍ରରେ ଅଭିନନ୍ଦକରି ସତ୍ୟ ଜଣାଇଛନ୍ତି ଯେ, ସେ ସବୁ ପ୍ରକାର ଭୂମିକା ପାଇଁ ପିନ୍ଧି । ସତ୍ୟଙ୍କ ମତରେ : ଏହି ଦୁଇଟି ଚରିତ୍ର ହେଉଛନ୍ତି ଆଜିକାର ସଂସାରର ନିଜୁକୁ ପ୍ରତିକିମି । ଚରିତ୍ର ଦୁଇଟି ଭିତରେ ସାମାଜିକ ବାପୁବତା (ବୋଣି-ରିଏଲିଜମ) ପ୍ରତିକଳିତ ହୋଇଛି । ଦର୍ଶକଙ୍କ ପାଇଁ ମଧ୍ୟ ଅନେକ କିଛି ଶିଖିବାକୁ ରହିଛି । ଆଉ ସବୁ ବଡ଼କଥା ତାଙ୍କର ଦକ୍ଷତାକୁ ପୂର୍ଣ୍ଣ କରିବା ପାଇଁ ଏହି ଦୁଇଟି ଚରିତ୍ରରେ ଭରପୂର ସୁଯୋଗ ରହିଛି ବୋଲି ଜଳିତର ଏହି ପ୍ରତିଭାଧର ନାୟକଙ୍କ ମତ ।

୪୭

ମୁଖ୍ୟ ପାଇଁ କାହାର ଜାଗାରେ ଥିଲା ଏହାରେ

ଅ ନକ୍ଷ ବରାଳ କହିଲେ କେହି ଚିନ୍ତିବେନି । ମାତ୍ର ଖୁବୁନା ବୋଲି
କହିଲେ ସମସ୍ତଙ୍କ ଆଖର ଫେଲେ ଉଠିବ ଯାତ୍ରାଜଗତ
ଜଣେ ସ୍ଵାମାଧାନ୍ୟ ନାୟକଙ୍କ ଚେହେରା । ସେହିଭଳି ନିବେଦିତ
ବୋଲି କହିଲେ ଝୁଏଟ ସମସ୍ତେ ଅଚିନ୍ତା କରିପାରନ୍ତି । ମାତ୍ର ଯଦି
କୁହାୟାଏ ଲିପି ତା'ହେଲେ ଯାତ୍ରାପ୍ରେମୀ ନିଶ୍ଚୟ କହିବେ -
ଓଁ ! ମଞ୍ଚ ଉପରେ ରାତି ସାରା କହାଉଥିବା ସେହି ଲାୟମାୟ
ନାୟିକା । ବାସ୍ତବରେ ଯାତ୍ରାଜଗତର ଏକ ଅତି ପରିଚିତ ଥଥ
ବହୁଚିର୍ଚିତ ଯୋଡ଼ି ନାୟକ ନାୟିକା ଦମ୍ପତ୍ତି ହେଉଛନ୍ତି ଖୁବୁନା-
ଲିପି । ତେବେ ସବୁରୁ ମଜାର କଥା ହେଉଛି ଏହି ଦୂଜ ପ୍ରତିଭାଧର
ଅଭିନେତା ଓ ଅଭିନେତ୍ରାଙ୍କୁ ଯାତ୍ରା ରଙ୍ଗମଞ୍ଚରୁ ନେଇ ସଂସାର-
ମଞ୍ଚରେ ଏକତ୍ର କରିବାରେ ମୁଖ୍ୟ ଭୂମିକା ଗୃହଣ କରିଥିଲେ ଯାତ୍ର
ତଥା ସିନେମା ଜଗତର କିମ୍ବଦନ୍ତୀ ପୁରୁଷ ସ୍ଵର୍ଗତ ହର ପଙ୍ଗନାୟକ
ଏ ବାଦଦରେ ଖୁବୁନା । କହନ୍ତି, ସେ ଧରିବୁ ଅପେରାରେ ଥାଆନ୍ତି
ତାଙ୍କର ଗୁରୁ ସ୍ଵର୍ଗ ହର ପଙ୍ଗନାୟକ ମଧ୍ୟ ସୋଠାରେ ଅଭିନୟନ
କରୁଥାନ୍ତି । ଲିପି ଶିବାନୀ ଗଣନାଟ୍ୟରୁ ଆସି ଯୋଗ ଦେଇଥାନ୍ତି
ଧରିବୁ ଅପେରାରେ । ଅଭିନୟ କରିବା ଭିତରେ କେତେବେଳେ
ଯେ ସେମାନେ ପ୍ରେମିକ ପ୍ରେମିକା ପାଲାଟିଗଲେ ସେକଥ
ଖୋଦ ସେମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟ ଜଣା ନ ଥିଲା । ତେବେ ମାଟିକୁ ଶୁଣି

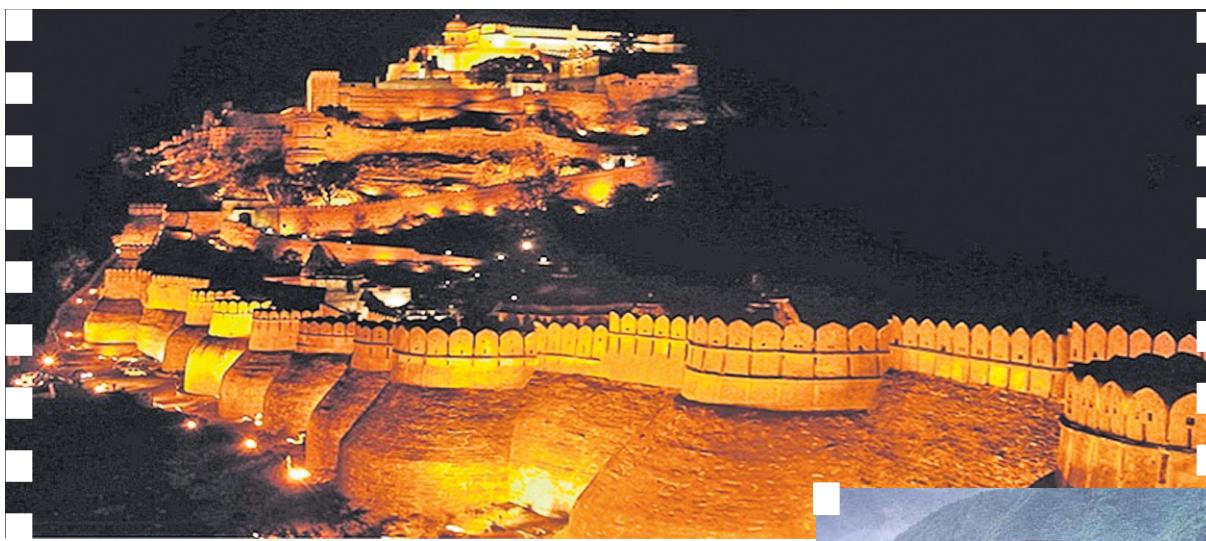
ସୁମାର ସନ୍ଧାନ ଦେଇପାରୁଥିବା ଜଣେ ସଫଳ କହୁଛି ଥିଲେ ହର ପଚକନାୟକ । ସେ ଜାଣି ନେଇଥିଲେ ଯେ, ତୁମ୍ଭା ଓ ଲିପିଙ୍କ ହୃଦୟରେ ଉଭୟଙ୍କ ପାଇଁ ପ୍ରେମର ଅଙ୍ଗୁରୋଦ୍ଘାମ ହୋଇଥାରିଛି । କେବଳ ଉପୟୁକ୍ତ ପରିବେଶ ଦରକାର ତାହା ଗଜାହୋଇ ବାହାରିବା ପାଇଁ । ସୁଯୋଗକୁ ହାତଛଡ଼ା କରି ନ ଥିଲେ ହର । କଥାରେ କଥାରେ, ହସରେ ମଜାରେ, ଗୁଲି ଗମାତରେ ହର ତୁମ୍ଭାନା-ଲିପିଙ୍କ ପ୍ରେମକୁ ଉପୟୁକ୍ତ ଜଳବାୟୁ ଯୋଗେଇ ଦେଇଥିଲେ । ଏମିତିକି, ସେମାନଙ୍କ ପ୍ରେମକୁ ଉପଲବ୍ଧ୍ୟକରି ଗୋଟିଏ ନାଟକର ସେ ଗାଇଟଳ ରଖ୍ୟଥିଲେ ‘ଲୁଟିଛି ନା ଗୋଡ଼ ଦି’ଟି ଦିଶୁଛି । ନା, ଆଉ ବେଶିଦିନ ଲୁଟିପାରି ନ ଥିଲେ ତୁମ୍ଭାନା ଲିପି । ପରମ୍ପରକୁ ଜୀବନସାଥୀ କରି ନେଇଥିଲେ । ତୁମ୍ଭନାଙ୍କ ପାଇଁ ଲିପି କେବଳ ଜଣେ ଭଲ ଅଭିନେତ୍ରୀ ମୁହଁତି; ସେ ଜଣେ ଖୁବ୍ ଭଲ ମଣିଷ । ତୁମ୍ଭନା କହୁଛି, ଘରର ସବୁ ଦାଯିତ୍ବ ଲିପି ଡୁଲାନ୍ତି । ଆଜି ଯଦି ସେ ବିଦ୍ୟାର ଜୀବନ ବିତାଉଛନ୍ତି ତା’ହେଲେ ତାହାର ସବୁତକ ଶ୍ରେୟ ଯିବ ଲିପିଙ୍କୁ । ସମ୍ପ୍ରତି ଏହି ଯୋଡ଼ି ହେଉଛନ୍ତି ଯାତ୍ରା ଜମ୍ବୁବନର ‘ଆସେର’ । ଚଳିତବର୍ଷ ସେମାନେ ଅଭିନୟ କରିଥିବା ନାଟକଗୁଡ଼ିକ ମଧ୍ୟରେ ରହିଛି, ‘ଭାଜଭଉଣାର ନୂଆ କାହାଣା’, ‘ଭଲପାଇ କିଏ ଭଲରେ ଅଛି’ ଏବଂ ‘ବୁଝବାର ଦିନ ବାପା ମରିବେ’ ।

ତୁମ୍ଭିଆ ଅସ୍ତିତାର ପରିଚୟ ଯଦି ଖୋଜାଯାଏ ତା'ହେଲେ ତାହା ଗୋଟିଏ ପ୍ଲାନରେ
ତୁମ୍ଭିବି । ସେହି ପ୍ଲାନଟି ହେଉଛି 'ଭାଗବତ ରୂପୀ' । ଭାଗବତ ରୂପୀ କେବଳ ଗୋଟିଏ
ଘର ବୁଝେଁ, ଯେଉଁଠି ଭାଗବତ ପଡ଼ାଯାଏ । ବରଂ ତାହା ହେଉଛି ଏକ ପାଠୀ ଯେଉଁଠି
ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କ ସୌହାର୍ଦ୍ଦ୍ୟର ବାଜବନ କରାଯାଏ । ସମୟ ଥିଲା ଯେତେବେଳେ କମ୍ପ୍ୟୁଟର
ମଣିଷ ସନ୍ଧାରେ ଭାଗବତ ରୂପୀଙ୍କୁ ଆସୁଥିଲା, ନିଜ ପରର ଭେଦଭାବ ଭୁଲି ସମୟକୁ
ସହିତ ବସି ଭାଗବତ ଶୁଣି ଯରକୁ ଫେରୁଥିଲା । ଏତଭାଗା ଜୀବନରେ ଶାନ୍ତି ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହେବା
ସହିତ ସମାଜରେ ମଧ୍ୟ ଶୃଙ୍ଖଳା ସଫାର ରହିପାରୁଥିଲା । ମାତ୍ର ସମୟକୁମେ ଭାଗବତ
ରୂପୀର ପରମରା ହ୍ରାସ ପାଇଯାଇଛି । ତେବେ ଏବେ ପୂର୍ଣ୍ଣାଧିକ ବିଭିନ୍ନ ପ୍ଲାନରେ ଆରମ୍ଭ
ହୋଇଛି ଭାଗବତ ରୂପୀର ପରମରା । ଏହାକୁ ଆରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି ଲେଖକ, ଗାଁତିକାର ତଥା
ପରିବେଶକିର୍ତ୍ତ ବନ୍ଦି ମନ୍ତ୍ରୀ । ୨୦୧୫ ନରକନେବରୀ୨୦୧୦ ସେ ପ୍ରତିବର୍ଷ ଭାଗବତ ସେବକିଣିଙ୍କ
ଭାରତର ବିଭିନ୍ନ ପ୍ଲାନରେ ଥିବା ଓଡ଼ିଆମାନଙ୍କୁ ଯୋଗାଉଛନ୍ତି । ଆଉ ସେଠାରେ ଭାଗବତ
ରୂପୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା କରୁଛନ୍ତି । ଚଳିତବର୍ଷ ହିମାଚଳ ପ୍ରଦେଶର ଖୁପିଠାରେ ତାଙ୍କ ପ୍ରତ୍ୟେକ
ତଥା ବ୍ୟାଧାନରେ ଏକ ଭାଗବତ ରୂପୀ ପ୍ରତିଷ୍ଠା ହୋଇଛି । ସେ ସେଠାରେ ନିଜେ ମଧ୍ୟ
ଭାଗବତ ପାଠ କରି ଏହାର ଶୁଭାରମ୍ଭ କରିଛନ୍ତି । ଓଡ଼ିଶାର ହୃଦ ପରମରା ଓ ଅପ୍ଯୁନ୍ୟମାଣ
ସଂସ୍କୃତରୁ ମୁନ୍ମୁତ୍ୟାନ କରିବାର ଏହା ଏକ ସାଧୁ ପ୍ରୟାସ ବୋଲି କୁହାୟାଇପାରେ । ତାଙ୍କ
ମତରେ ଭାଗବତ ଜ୍ଞାନ ହେଉଛି ଏମିତି ଏକ ଜ୍ଞାନ ଯାହା ମଣିଷଙ୍କୁ ବାସ୍ତ୍ଵବ ଶାନ୍ତି ପ୍ରଦାନ
କରିପାରିବ । ଆଉ ଏବେକାର ମଣିଷ ପାଇଁ ଶାନ୍ତି ଏକ ନିର୍ଭାବ ପ୍ରଯୋଜନାୟ ସମଗ୍ରୀ ।

ବଦ୍ରି ମନ୍ଦିର

ପୂଣି ଫେରୁଛି ଉଗବତ ଟୁକ୍କି

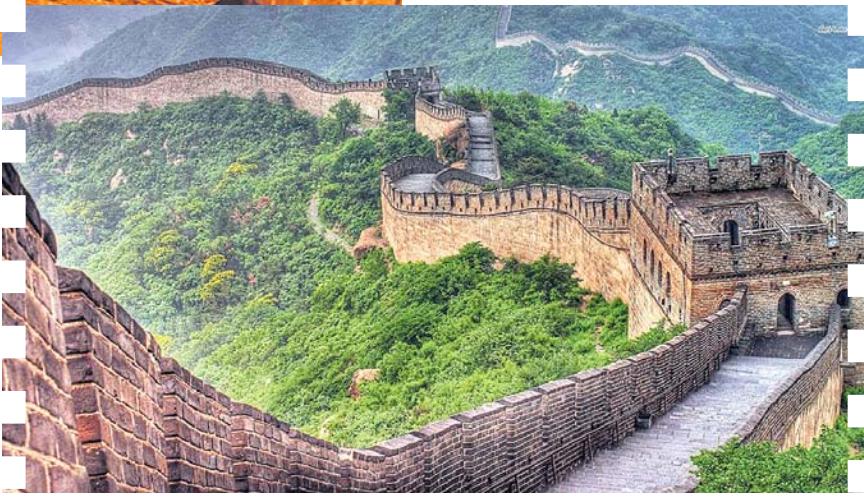

ବ୍ୟା

କ୍

ସେ

ନ୍

ଭାରତରେ ଅଛି ପୃଥିବୀର ଦ୍ଵିତୀୟ ଦୀଘ୍ଚିମ ପ୍ରାଚୀର

ତାଇନାରେ ବିଶ୍ୱର ଦୀଘ୍ଚିମ ପ୍ରାଚୀର ରହିଛି । ଯାହା ଗ୍ରେଟ ଆଲ ଅନ୍ତର ବାଇନା ନାମରେ ଅନ୍ୟତମ । ତେବେ ବହୁତ କମ ଜାଣନ୍ତି ଯେ, ପୃଥିବୀର ଦ୍ଵିତୀୟ ଦୀଘ୍ଚିମ ପ୍ରାଚୀର ଭାରତରେ ଅଛି ବୋଲି । ଆଉ ତାହା ରାଜସ୍ଥାନର କୁଷଳଗଡ଼ ଦୂରରେ ଅଛି । ରାଜସ୍ଥାନର ରାଜସମୟ ଜିଲ୍ଲାରେ ଥିବା ଏହି ଦୂରଗଢ଼ ନିର୍ମାଣ ରାଶା କୁମ୍ଭ କରାଇଥିଲେ । ଏହି ଦୂରଗଢ଼ 'ଅଜୟଗଢ଼' ନାମରେ ପ୍ରସିଦ୍ଧ ଥିଲା । ଏହାର ଚର୍ଚପାର୍ଶ୍ଵରେ ଏକ ବଡ଼ ପ୍ରାଚୀର ତିଆରି ହୋଇଛି । ଯାହା ବାଇନାର ପ୍ରାଚୀର ପରେ ବିଶ୍ୱର ଦ୍ଵିତୀୟ ସବୁଠାରୁ ଲମ୍ବ ପ୍ରାଚୀର । ଉକ୍ତ ଦୂରଗଢ଼ ଏହି ପ୍ରାଚୀରକୁ ଭେଦ କରିବାର ପ୍ରୟାସ ଆକବର ଦି କରିଥିଲେ । କିନ୍ତୁ ଅସମ୍ଭବ ହୋଇଥିଲେ । ଏହି ପ୍ରାଚୀରର ମୋରେ ଏତେ ଯେ, ଏହା ଉପରେ ଏକା ଥରକେ ୧୦ଟି ଘୋଡ଼ା ଦୌଡ଼ିପାରିବେ । ସମ୍ଭ୍ରମ ପରିମାଣରୁ ୧୧୦ ମିଟର ଉଚ୍ଚତାରେ ଆରାବଳୀ ପର୍ବତମାଳାରେ ଏହା ରହିଛି । ଏହାର ଲମ୍ବ ହେଉଛି ୩୭ କି.ମି । କୁହାୟାଏ ଏହାର ପ୍ରକୃତ ଦୁର୍ଗରୁ ସମ୍ବାଧ ଅଶୋକଙ୍କ ଦ୍ଵିତୀୟ ପୁତ୍ର ରାଜା ସମ୍ପତ୍ତି ନିର୍ମାଣ କରାଇଥିଲେ । ପରେ ଏହାକୁ ପୁନଃ ନିର୍ମାଣ କରିଥିଲେ ରାଶା କୁମ୍ଭ ।

ଯଦି କେବେ ରାସ୍ତାରେ ଗଲାବେଳେ କୌଣସି ଲୋକ ମଞ୍ଚିରାସ୍ତାରେ ଖଟ ପକାଇ ଶୋଇଥିବେ, ତେବେ ଆପଣ ସେହି ଲୋକଙ୍କୁ ନିଶ୍ଚୟ ପାଗଳ କହିବେ । ହେଲେ ଏମିତି ଏକ ଲ୍ଲାନ ଅଛି ଯେଉଁଠି ରାସ୍ତାରେ ଏମିତିକା ଅଜବ ଦୃଶ୍ୟ ବର୍ଷକରେ ଥରେ ଦେଖିବାକୁ ମିଳେ । ଏଠି ବର୍ଷକରେ ଥରେ ଲ୍ଲାନୀୟ ବାସିଦାଙ୍କ ସହ ସାରା ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଲ୍ଲାନରୁ ଆସିଥିବା ଲୋକ ମଟି ରାସ୍ତାରେ ଖଟ ପକାଇ ଶୁଅନ୍ତି । ଆଉ ସେହି ଦିନଟି ହେଉଛି ଡ୍ରାଙ୍କ ଲେଜିନେସ୍ ଟେ' । କଲମିଆର ଲେଜାମୁଲରେ ପାନୀ ଛୁଟେ ଏହି ଦିବସ । ଏହିଦିନର ମଜା ଉଠାଇବା ପାଇଁ ପୃଥିବୀର ବିଭିନ୍ନ ଲ୍ଲାନରୁ ଲୋକ ଏଠାକୁ ଆସନ୍ତି । ଆଉ ରାସ୍ତାରାର ଅଳ୍ପମୁକ୍ତ

ଭିଡ଼ ଜମିଯାଏ । କୁହାୟାଏ ଏହି ଉଷ୍ଣବ ପଛରେ ଏକ ରୋତକ କଥା ରହିଛି । କଲମିଆର ଲୋକେ ମାନସିକ ଚାପରୁ ନିଷ୍ଠାର ପାଇଁ ଏହି ଦିବସ ପାଳନ କରନ୍ତି; ଯମ୍ବାରା ଲୋକେ ନିଜର ସମସ୍ୟାରୁ ବାହାରି ଆରାମରେ ଦିନଟିଏ ବିତାଇପାରିବେ । ୧୯୮୫ରୁ ଏହି ପରମ୍ପରା ଆରମ୍ଭ ହୋଇଛି । କୁହାୟାଏ ମାରିଯୋ ମୋଖୋଯା ନାମକ ଜଣେ ଜଣମୁଲର ନିବାସୀ ପ୍ରଥମେ ଚିତ୍ରାକରିଥିଲେ ଯେ, ଲୋକଙ୍କ ପାଇଁ ଆରାମ କରିବାକୁ ଦିନଟିଏ ରହିବା ଜରୁରୀ । ଆଉ ଏହି ଦିବସଟି ଆରମ୍ଭ ହେଲା । ଡ୍ରାଙ୍କ ଲେଜିନେସ୍ ଟେ'ରେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ପ୍ରତିଯୋଗିତା ବି ଆୟୋଜନ କରାଯାଇଥାଏ ।

ଯେଉଁଠି
ରାସ୍ତା
ମଞ୍ଚରେ
ଲୋକ
ଖଟ
ପକାଇ
ଶୁଅନ୍ତି